PATH OF VISUAL ARTS SARATH CHANDRAJEEWA දෘෂූූූූ කලා ගමන් මග - සරත් චනුජීව

Namal Avanthi Jayasinghe නාමල් අවන්ති ජයසිංහ Water Cycle Relief cement cast 6' x 12' 2005 Maxi House Udahamulla, Colombo

PATH OF VISUAL ARTS

SARATH CHANDRAJEEWA

දෘෂෳ කලා ගමන් මග-සරත් චනදුජීව

Namal Avanthi Jayasinghe නාමල් අවන්ති ජයසිංහ

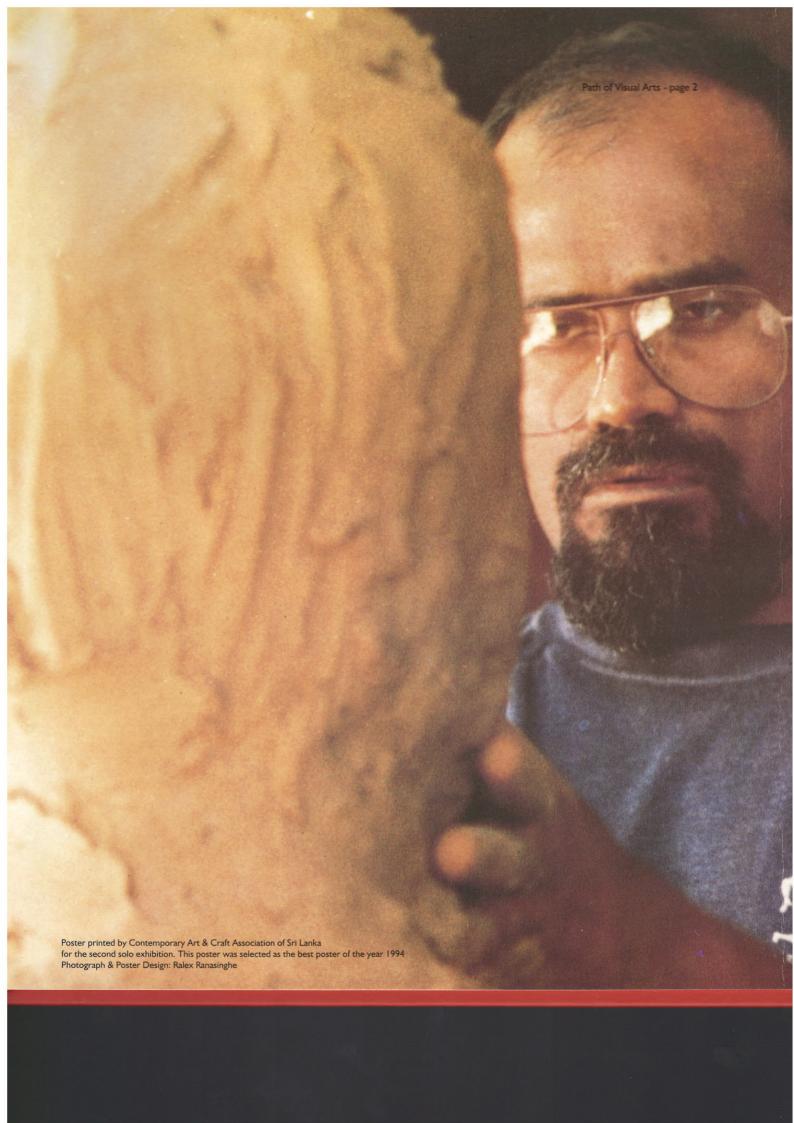
ISBN 955-1241-00-2

Namal Avanthi Jayasinghe 2005

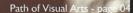
First Print 2005

Second Print 2013

Designed by: Priyantha Bamunusinghe (Diniti Advertising) Printed by: Channel Link (Pvt) Ltd.

HUNDRED IMPRESSIONS ON BRONZE BY SARATH CHANDRAJEEWA.

The hands of the Potter

(for Sarath Chandrajeewa)

When the earth and my hands become as one Secure in my embrace; shaping the forms that wait within the clay
Wetting the still-life in the heat of the day.

When you cut those rivers of darkness inside.
Tracing a pattern in which the kiln may confide.
A liquid glaze to heal the red bands, and the clay Dries hard on your comforting hands.

And you may say,
"I am the potter,
I show you my hand, that guides the earth
from my mother's land.

I fashion the red form, Fire it to blue, Waiting for the flames to rise, And give life to the new."

A song for the potter,
A hymn for his wheel,
A fire for his heart,
And a hammer for his seal.

So we sing for the sculptor, and his sand-strewn Hands.
Glistening like liquid as he spins and the Sculptor's song begins.

Charith Pelpola , Studio Times The SUNDAY ISLAND June 15, 1997

Path of Visual Arts - Sarath Chandrajeewa

The end of the 20th century marks an era of significant arrivals in to the field of visual arts in Sri Lanka. At a time when the common trend for an artist to launch himself was through a solo exhibition of paintings, it was against the norm that one would enter through an exhibition of sculpture. Therefore, the social integration of an artist through an exhibition of pottery seemed highly improbable. Therefore, 'Creations in Terracotta', an exhibition held in December 1990, at the National Art Gallery-Colombo marks a very special event in the field of visual arts. The artist, Sarath Chandrajeewa, launched himself, by holding his first exhibition, creating a milestone in applied arts. Together with his wife Janaki Ranmuthugala who too provided artistic assistance, he exhibited 225 artistic creations using red terracotta. This massive exhibition was organized by the Contemporary Art and Craft Association of Sri Lanka. Mr. Harold Peiris was the then Chairman of the Association.

With the introduction of the open economy in 1977, household appliances like plastic containers, aluminium ware and non-stick pans flooded the market replacing traditional earthenware. According to the newspaper articles published during the decade of 90's, the traditional pottery industry was slowly dying due to the lack of use and manufacture, mainly because of this new trend. In such a surrounding, 'Creations in terracotta' was a breath of fresh air that broadened the boundaries and introduced new ways of thinking to this worn-out industry. Using exceptional Sri Lankan folk art forms, Chandrajeewa created traditional terracotta appliances that were almost forgotten such as [pili hali (pots for keeping cloth), vella hali (pots for boiling

cloth), jadi hali (pots for long standing fish), gaal kala (pots for watering plants), arishta mutti (pots for storing ayurvedic medicine), vil koraha (pots for bathing babies)], as well as things that are still in use [hali valang (pots for cooking), nambili (pots for separating rice from sand & stones when washing), mahappalla (cooking utencil for a large crowd), pittu mutti (cooking utencil), ra kala (pots for keeping toddy) etc. By using traditional designs, he also presented creations that inspire innovative interior and garden decoration.

For example, instead of using the typical cement sheets in a triangular formation on top of a garden pillar to light an oil lamp - pahan pela (lighting an oil lamp in the garden in front of the house is a ritual followed by the Sri Lankan Buddhists to invoke blessings) he had suggested a creative terracotta lamp post that could be installed in sections.

The 'Sunday Times', on the 9th December 1990, carried an article titled 'Revolution by Rebel potters- New lease of life to a dying industry' by Laleeni Fernando. This article was significant in emphasising the fact that through this exhibition, Chandrajeewa had given a new life to, and had done his part as a mediator to uplift an applied art form that was dying with the socio-economic trends of the nineties. A series of review articles, regarding the same subject matter appeared in newspapers throughout that time.(Refer to bibliography Nos. 01-09)

Edwin Ariyadasa, who wrote a review for the exhibition catalogue, states that Chandrajeewa's terracotta vision had surpassed all boundaries and that he had posed a challenge to other artists in this field through 'Creations in Terracotta'. (Refer Pages 47 - 48)

02

01. pahan - pela 1990 - Photographer: Nihal Fernando 02. crowds at the exhibition 1990 - Photographer: Sarath Perera

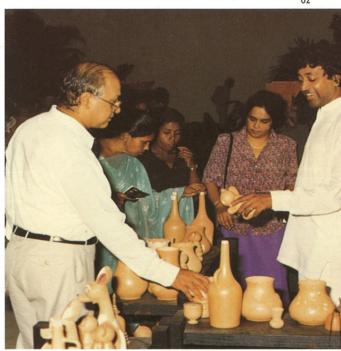
The Japan Sri Lanka Friendship Cultural Fund presented the Bunka Award for the first time in Sri Lanka in 1993. Several awards were presented to artists who had excelled in their respective fields. It was 'Creations in Terracotta' that greatly contributed to Sarath Chandrajeewa receiving this award for the visual art category. Professors' Ediriweera Sarchchandra and A. J. Gunawardena nominated Chandrajeewa for this award. Others who received awards during this presentation were Rohan Joseph De Seram for classical music, Channa Wijewardene for dance and Nishshanka Diddeniya for theatre.

In his 'Path of Visual Arts', the earthenware that is displayed from Nos. 01 - 05 represent Chandrajeewa's first exhibition and that time period.

After his marriage in 1981, Sarath Chandrajeewa moved to Lihiriyagama, Dankotuwa where his private studio gained popularity as a training centre for pottery during the 1990s. This was the first terracotta pottery workshop in an area where the roofing tile industry had predominance.

Chandrajeewa had this to say regarding his love for the field of pottery: "During the 1970s when I was a student at the Institute of Aesthetic Studies, Ceramic design was my subsidiary subject. At that time, I was boarded at a residence of a relative living in Ja-ela. Those days Ambalmmulla in Seeduwa, along the Colombo - Negombo main road, was a potters village. The vision of rural village kilns glowing with fire and the scent of burning terracotta earthenware while passing that area held a certain attraction for me. Due to this reason I used to go there during weekends and help the native potters by turning the wheels, firing the kilns and so on.

^{01.} Janaki Ranmuthugala 1990

^{02.} from left Dr. Wickrama Weerasooriya, Haraold Peiris at the 'Creations in Terracotta' 1990 - Photographer: Sarath Perera

I took such pleasure in these activities that it turned into a habit. I also learnt a lot about pottery, from these village potters. Unfortunately, by the end of the 1980s, the whole vicinity was transformed into a sales centre for cement and clay pots, paralizing the terracotta industry. By this time, all the families who were involved in pottery living on either sides of the main road had vanished, and not even one could be found. Even today when I pass this area, I recollect the 1970s, which was a vital period of my history, as these experiences later stimulated me to start my own studio dedicated mainly towards the manufacture of pottery".

'Creations in Terracotta' can be analised as an important milestone in Chandrajeewa's life. This is due to the fact that after holding this exhibition, he resigned from his post as a youth services officer at the National Youth Services Council of Sri Lanka.

Consequently, he joined the Institute of Aesthetic Studies of the University of Kelaniya as a lecturer at the Department of Art and Sculpture.

The Contemporary Art and Craft Association of Sri Lanka under the leadership of Harold Peiris, worked extensively to uplift and develop visual arts throughout the 1990s. Exhibitions were fully sponsored by the Association during that time, whereas unlike today, artists have to pay organisers to have an exhibition arranged or a percentage is charged from the works sold.

After the success of the Association's first exhibition 'Creations in Terracotta', many decisive and favourable exhibitions were organized. Chandrajeewa introduced many of his colleagues at the time to Harold Peiris and was active in organizing their exhibitions. Two such prominent artists were Jagath Weerasinghe and Chandraguptha Thenuwara. (Refer to the catalogues from Jagath Weerasinghe's 'Anxiety' held at the National Art Gallery in 1992 and Chandraguptha Thenuwara's 'In space time' held at the same venue in 1995.)

After a lapse of 4 years, Sarath Chandrajeewa launched his second solo exhibition in April 1994 at the National Art Gallery, Colombo. This was the result of a massive endeavour, which presented a hundred portrait sculptures of people of contemporary society. The important factor in this venture is that the artist had sculpted each individual at a live sitting. He had to meet a wide variety of people for this project. Encounters such as these are essential for the vision and enrichment of an artist in any field.

Λ١

01, 02. two corners of the exhibition hall - Photographer: Sarath Perera

These portraits were all sculpted during the year 1991. From a total of 135 sculptures that he completed, 100 were selected and exhibited.

In addition to the work done in Chandrajeewa's private studio in Lihiriyagama, Harold Peiris supplied studio facilities in his own home in Colombo for some of the portraits, provided transport facilities and handled the public relations of the people who were nominated to be sculpted.

All records regarding the sculptures (character, date and time taken for each project) were kept by popular applied artist Niran Alwis, who at the time was Chandrajeewa's student. Alwis also extended his support during the casting of the portraits and other such technicalities. During the period between 1989 - 90 a drawing and painting course was conducted at the Maharagama Youth Centre of the National Youth Services Council by Sarath Chandrajeewa in addition to his duties as a youth services officer. Niran Alwis had successfully completed this course.

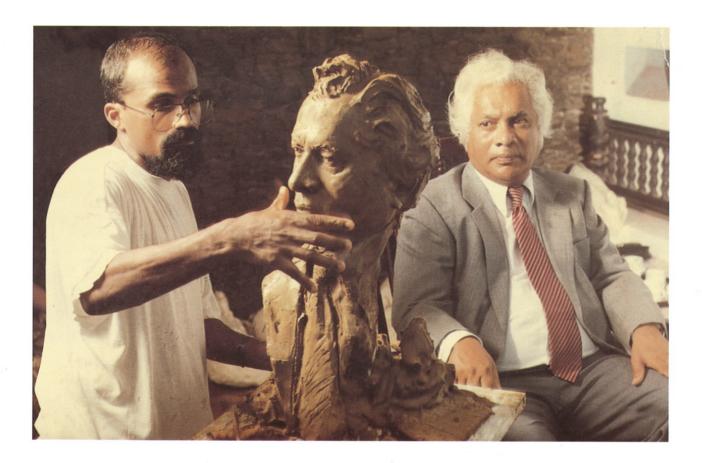
Through his second exhibition, Sarath Chandrajeewa made his mark as the best portrait sculptor in the history of contemporary art in Sri Lanka. Perusal of the book of comments kept at this exhibition proves that it provided the much needed stimulation and encouragement to artists who were to later enter the field of sculpture. A documentary, showing the artist at work during the making of these portraits, was projected on a wide screen throughout the exhibition. This had an important educational impact on the viewers. The same program was telecast on the Sri Lanka Rupavahini Corporation at the time. By the end of this exhibition, Chandrajeewa had made a lasting impression as a master portrait sculptor, not only in Sri Lanka but internationally as well. This is evident by the large number of his works around the world. (Refer to life sketch Pages 97-99) This exhibition, 'A Hundred Impressions on Bronze', was also fully sponsored by the Contemporary Art and Craft Association of Sri Lanka under the patronage of Harold Peiris.

A book titled "Sarath Chandrajeewa" was published parallel to this exhibition for which Professor Albert Dharmasiri, a lecturer under whom Chandrajeewa studied at the Institute of Aesthetic Studies, wrote the introduction. A leading photographer in the island, Nihal Fernando of Studio Times was responsible for, and fully sponsored the photography of this book, while Ralex Ranasinghe did likewise for visual communications of the exhibition.

Answering a question posed by the author of the book regarding the motivation behind his work, Chandrajeewa states:

"These portraits were executed against a dark chapter in the history of my country. It was a time when human life was worth nothing. My sculptures are an artistic response underlining the fact that human life is priceless. I wanted to draw attention to the inestimable contribution of the individual to the society at large." (Refer to bibliography No.12)

After completing the course in Bronze Casting at the Royal College of Art in London, Chandrajeewa returned to his motherland in 1988. It was a period of violent killings and disappearance. He describes this era as a dark period in the history of Sri Lanka. He has responded with artistic sensitivity towards these deeply shocking experiences. Through his works, he also depicts his unwillingness to directly or indirectly become a part of it.

A hundred heads portraying different individuals ranging from, the chief of the indigenous people (*vedi clan*) Uru Varige Tissahamy of Dambana, to Sir Arthur C. Clarke, who predicts the future in the year 3000 AD, were sculpted for this exhibition to reveal sections of our society. While appreciating the value of a person as an individual, he has also made a record of his time through the medium of sculpture.

Throughout the process of sculpting I 35 portraits, the longest time that he has taken to model a live person was 04 hours, while the shortest was only one hour. He has an amazing ability to complete a portrait sculpture within this short time range. This proves the rare talent that he possesses in this field. An article written for the Sunday Times, on the 24th April 1994 by Madubhashini Dissanyake states the comparison that Sir Arthur C. Clarke has made; "He works at a terrific speed." Due to this reason Sir Arthur C. Clarke has referred to him as the "Human Photocopying machine." (Refer to bibliography I 3)

Later commenting on his bronze portrait at the Galle Face Hotel, Colombo, Sir Arthur C. Clarke has also said; "This bares amazing similarity. It is unbelievable. It is hard to imagine how he created this. This is my clone." (Refer to bibliography 14)

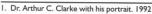
This exhibition too, like his first, gives an artistic impression of a decisive historical social background. While Bandula Jayawardene under the pen name of Pharatima emphasized the crying need of a National Art Museum in this country, Prof. Sunil Ariyaratne used this exhibition to elaborate on the monumental sculptures of poets in South India.

(Refer to bibliography 15 - 24) (Bandula Jayawardene's full article appears on pages 49 - 51)

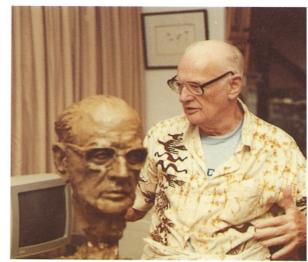
His portrait sculptures are a penetrating combination of the outward appearance, inner character and the artist's interpretation of his model. He combines these three elements of an individual harmoneously to create an artistic portrait. The number of portrait sculptures that he has completed during the period between 1990-2004 amounts to more than three hundred.

02

^{02.} Fr. Marcelline Jayakody with his portrait 1991- Photographer: Sarath Perera

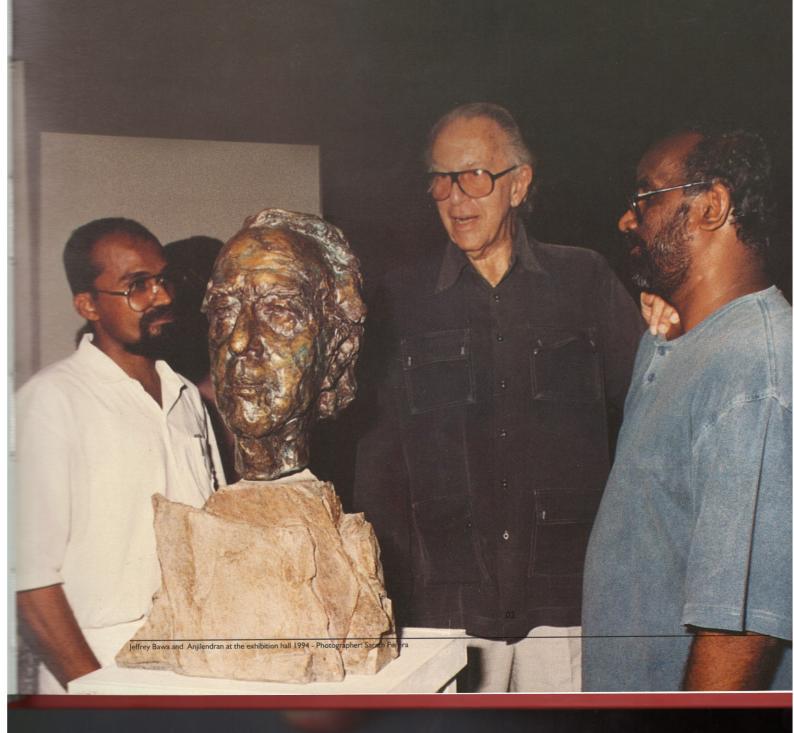

It was indeed a special and rare moment when Uru Varige Tissahami along with his clan came to Colombo from Dambana to view this exhibition. The pioneer of modern Sri Lankan sculpture, Tissa Ranasinghe and the famous Russian Sculptor Prof. Lev Kerbel who arrived to declare the exhibition open have commended that this endeavour is fit enough to obtain a masters degree (MFA) in sculpture. Afterwards by the end of 1994 on an invitation by the State Institute of Academic Arts in Moscow (Surikov Institute), Chandrajeewa gained his post graduate degree in sculpture under the guidance of Prof. Kerbel. This marks an important historical milestone, as it was the first time that an exhibition of visual art paved the way for obtaining a post graduate degree in the respective subject. It is remarkable to note that only 09 students are selected per year for this degree from all over the world.

Justice would not be done to this review without adding a few quotations taken from the book of comments of 'Hundred Impressions on Bronze'. "I saw my heart reflected on my face which was created by your hands. Likewise, it was a great experience to see the hearts of many artists I know through your work. I regret my lack of knowledge on how remarkable you really are until now. It is my privilege today to acknowledge you as a true human being who lives in collaboration with nature. I wish you success."

(English translation) Anoja Weerasinghe 94.04.28

"Humans as well as greenery are creations of Mother Nature. The environment surrounding it determines the shape of a tree. This applies to humans as well. However, it is difficult to judge the emotions and characteristics of a human because humans adopt a fake character towards themselves. You have conquered that fakeness. What I see in your creations is not only the outward shape but also an appreciation of the inner thoughts and visions of a person. You have seen the real person behind the mask. Thank you." (English translation) Jackson Anthony 94.04.28

01. from left, Sunethra Bandaranaike, Harold Peiris 1996 - Photographer: Sarath Perera 02, 03. sculptures of Iranganie Serasinghe, Dr Stephen 1994 - Photographer: Nihal Fernando

Chandrajeewa who was attending the Fine Art Course to gain his Bachelor's Degree, changed courses and chose Sculpture as his subject to continue his further education. The reason behind this change is mentioned in his 1994 exhibition catalogue. He further states:

"In 1976 Prof. Lev Kerbel who was a famous Russian Sculptor and the creator of the S.W.R.D. Bandaranaike monumental sculpture, came to Sri Lanka to attend the installation of the same at the Galle Face Greens in Colombo. During his stay he visited the Institute of Aesthetic Studies and held a demonstration on modeling a portrait sculpture. This incident was a turning point in my life, as it was only then that I realized my true potential. Because of the closed economy that prevailed in the 1970s, it was extremely difficult to get oil paints, canvas and other material that were required for the art course. As it was tedius and a waste of time to spend hours standing in queues at the State Trading Corporation to attain material, I changed my subject stream from painting to sculpture. It is indeed destiny that 18 years after this incident I got the opportunity to do my Master of Fine Arts in Sculpture in Russia under the guidance of Prof. Kerbel, the same person who inspired me to choose sculpture as my field".

01

The works from 06 - 10 in the 'Path of Visual Arts' symbolizes "Hundred Impressions on Bronze" held in 1994 and his artistic expressions in the medium of sculpture.

^{01.} bronze head of sculptor Tissa Ranasinghe 1988 - Photographer: Nihal Fernando

^{02.} after completing a portrait in one hour Chandrajeewa being embraced by Prof. Kerbel 1994 - Photographer: Sarath Perera

"Arise and go down to the potter's house, and there I will cause thee to hear my words. Then I went down to the potter's house, and behold, he wrought a work on the wheels."
(Bible, Jeremiah, xviii 2,3)

The above quotation was printed along with one of his drawings on the invitation of Sarath Chandrajeewa's third solo exhibition 'Art in Pottery' which was held at the Lionel Wendt Gallery Colombo in June 1997. This exhibition was held three years after his second one. (Refer to bibliography 25)

The quotation below was printed on the cover of the catalogue, which was published for the exhibition.

"So doth the potter sitting at his work, and turning the wheel about with his feet, who is always carefully set at his work: and maketh all his work by number.

He fashioneth the clay with his arm, and boweth down his strength before his feet; he applieth himself to lead it over; and he is diligent to make clean the furnace.

All these trust to their hands: and everyone is wise in his work.

Without these cannot a city be inhabited: and they shall not dwell where they will, nor go up and down.

They shall no be sought for in public counsel, nor sit high in the congregation: they shall not sit on the judge's seat, nor understand the sentence of judgement; they cannot declare justice and judgement, and they shall not be found where parables are spoken.

But they will maintain the state of the world, and all their desire is in the work of their craft."
(Ecclesiasticus, xxxviii)

'Art in Pottery' comprised of 108 artistic and innovative pieces of pottery and 16 paintings done by him during the period between 1994-1997. Compared to 'Creations in Terracotta' held in 1990, the works presented in this exhibition took on a whole new perspective. The shapes, sizes, colours and textures of the works were entirely different from those that were exhibited in 1990. Earthenware of versatile colours and radical rough outward textures were visible. 16 paintings too were presented along side the pottery. For art lovers who have seen paintings and sculpture being exhibited together, it was a rebellious and welcome change to see paintings and pottery together at the same exhibition by the same artist. This was a first of its kind in recent history. The subject matters of these paintings revolved around the life and events of a potter.

List of paintings

- I. Three pots Acrylic and crayons on paper 76 x 39 cm
- 2. Pots in the moon light Oil and acrylic on paper 72x71 cm
- 3. Vessels I Acrylic and crayons on paper 71 x 56 cm
- 4. Vessels II Acrylic and crayons on paper 78 x 36 cm
- 5. Turning the wheel Acrylic and crayons on paper 76 x 75 cm
- **6. Universal form** Oil and acrylic on paper 72 x 71 cm
- 7. Pot head Acrylic and crayons on paper 79 x 59 cm
- 8. Woman with water pot Acrylic on paper 84 x 52 cm
- 9. Hot kiln Oil and acrylic on paper 74 x 54 cm
- 10. Spy hole Oil and acrylic on paper 72 x 52 cm
- 11. Fire box Acrylic and crayons on paper 79 x 78 cm
- 12. Earth, water and fire Oil on canvas 134 x 122 cm
- 13. Pot maker Oil and acrylic on paper 57 x 45 cm
- 14. Hands at work Oil on canvas 120 x 90 cm
- 15. Wheel, pot and tools Oil on canvas 124 x 94 cm
- 16. Pots on the rack Oil on canvas 124 x 63 cm

01

02

Of these I6 paintings, **Pots in the moonlight** and **Hot kiln** were selected for the contemporary art collection of the President of the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka. These were selected by professors Senaka Bandaranaike and Albert Dharmasiri. While organisation of this exhibition was led by Nihal Fernando, the event was fully sponsored by Studio Times and the Lionel Wendt Memorial Foundation. No. I5 of the above list of paintings (**Wheel, pot and tools**), today belongs to the art collection of the foundation.

^{01.} pots from 'Art in Pottery' 1997

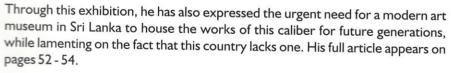
^{02.} earth, water and fire - oil on canvas 134 cm x 122 cm / Upali Madanayake, The Fab 1997 - Photographer: Charith Palpola

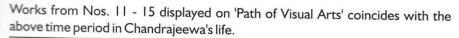
The common belief among contemporary artists of that time was that the greatest of all visual art forms was the medium of painting. 'Art in Pottery' was an artistic and challenging response by Chandrajeewa to this idealistic mentality. This exhibition broadened the horizons of the field of applied arts in Sri Lanka. The artist had used quotations from the Holy Bible on the invitation and catalogue to further emphasize his vision. An Ayurvedic Medical Centre in Negombo acquired a majority of the works from this exhibition for its interior decoration. This provides an example on how artistic pottery can be used for interior and architectural design. This was a fresh and novel idea as mostly paintings were used at the time for interior decorative purposes.

This exhibition was in a way a reflection of Chandrajeewa's personal life. Charith Pelpola who wrote a review for the catalogue, also wrote another article along with a poem regarding his views on 'Art in Pottery' for the Sunday Island on 15th June 1997. This poem is published on page 04 and the article on pages 55 - 56. A thorough study of articles, which appeared in newspapers throughout the time of the exhibition, proves that the work and objectives of the artist was fully grasped by the print media. (Refer to bibliography 26 - 30)

On an article, which appeared on the 'Sunday Island' on the 15th June 1997, Prof. A.J. Gunawardene under the pen name Jayadeva, has appreciated Chandrajeewa as a painter, sculptor and potter. A master in all three fields.

Sarath Chandrajeewa's fourth Solo Exhibition was held in November 2000 at the Artrium Gallery of the Hotel Lanka Oberoi. Narmada L. Muller who was then the Manager - Public Relations of the Hotel, organized the exhibition. The Deutsche Bank in collaboration with Hotel Lanka Oberoi (now The Colombo Plaza) fully sponsored this event.

01

The works presented in this exhibition comprised of 07 bronze sculptures, an installation made of copper sheets and 17 paintings done in mixed media. The 17 paintings and the large sized installation named **New Year** were all done in the year 2000, in which time he was the Head of the Department of Art and Sculpture of the Institute of Aesthetic Studies of the University of Kelaniya. This installation was exhibited for the first time in April the same year, at a function held at the Institute to welcome new students to the Department of Art and Sculpture. The 07 bronze sculptures were done as studies for his Master of Fine Arts Degree project at the State Institute of Academic Art in Moscow (Surikov Institute) in 1995. The 'Mahapurisa' (Great Man) concept, also known as 'The enlightened one' was the theme used for all 07 sculptures.

The review for this exhibition catalogue was written by Prof. Albert Dharmasiri, while its sinhala translation by Namal Jayasinghe was published on the 'Silumina' on 28th January 2001. Another article written by Thalitha Matthew for the 'Sunday Times' titled 'Sarath at the *Artrium'* appeared on 3rd December 2000. Articles appear on pages 57 - 60. (Refer to bibliography 31 - 36)

The usual eastern style that we have seen in sculptures of the Buddha was taken to a different line of visual images in this exhibition. It displayed a rare and wonderful combination of the methods used in eastern iconography and western semi-abstract style.

^{01. &#}x27;Form & Feeling', 2000 from left, Prof. Carlo Fonseka, Harold Peiris

^{02.} **Mahapurisa III** 1995 bronze/height 53 cm - Photographer P.N. Galapita

It is reported that all 07 bronze sculptures and the installation were acquired by a swiss national who worked for the embassy of Switzerland in Colombo.

01

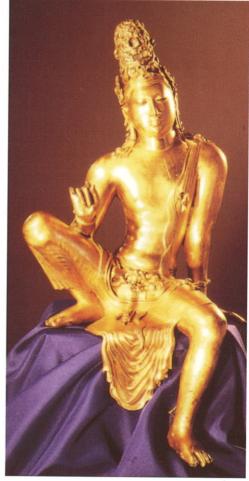
After Tissa Ranasinghe (under whom he has studied) Sarath Chandrajeewa was the only sculptor to hold an exhibition of bronze sculptures in recent history.

Looking back on his four solo exhibitions it is evident that each one was entirely different from the other and can be defined as examples of versatile visual art endeavours. Through these exhibitions, Chandrajeewa has proven himself as the next most successful sculptor in Sri Lanka after Tissa Ranasinghe. This was stated by the 'Dictionary of Art' published by Macmillan publishers of England in 1996. (Refer to bibliography 37)

Works displayed by Nos. 16 - 25 in this current exhibition is a recollection of his fourth exhibition 'Form & Feeling' held in 2000.

Exhibit No. 26 in the 'Path of Visual Arts' is a study of an ancient artifact of the Bodhisattwa Avalokiteswara statue, which was excavated in 1968 from the Sirisangabo Viharaya in Alawawa, in the Anuradhapura District. Above No. 26 is a presentation of this precious archeological artifact. The original is exhibited as No.V3 at the National Museum, Colombo. The background for creating this reproduction is as follows;

Under the guidance of Professors Erina Igaryewna and Ganeshkavya of the State Institute of Art Research in Moscow, Chandrajeewa presented his research thesis 'Bodhisattwa Avalokiteswara from Veheragala, Sri Lanka A classical sinhalese bronze from the Colombo Museum', for which he was awarded his Doctorate in Philosophy (Ph.D) in the year 1999. In addition to his research thesis, he also brought into existence an actual sized study of his research object in bronze, thus portraying the characteristics of the practicing sculptor that he is. This incident, while being extremely rare and one of a kind, because he proved himself as a theoretical analyst and a practitioner, at the same time

provided him with the opportunity of becoming the first lecturer to hold a doctorate among the internal academic staff of the Department of Art and Sculpture of the Institute of Aesthetic Studies.

In 2001, Sarath Chandrajeewa was appointed as the Director of the Institute of Aesthetic Studies of the University of Kelaniya, the same place where his journey of education in visual arts began 28 years ago.

It was the first time that a director was appointed from the institute itself after its transformation to University status 27 years ago. Until then the post was granted to professionals in different subjects and fields other than visual and performing arts, hailing from various other universities or institutes. Chandrajeewa had to undergo endless obstacles and negativity that materialized because of the re-organization work that he started for the development of the management structure and course contents.

He did not indulge in his usual visual artistic creations during the period between February 2001 and September 2002. The reason for this was the fact that his time and energy was fully devoted for drafting an array of suggestions and ideas for the development of the institute and that of the syllabuses. (Refer to bibliography 38 - 40)

After his resignation from the post of Director of IAS in 2002 he was associated with the 'Public awareness programme of the university undergraduate development project' which was funded by the World Bank. This project was affiliated to the Ministry of Higher Education and Vocational Training. Dr.Wickrama Weerasooriya who then was working as a senior advisor to the ministry introduced Chandrajeewa to this programme. Beyond this point, it is evident that his usual flow, as a practicing visual artist again becomes active.

Paintings depicted by Nos. 27 - 31 have been selected to represent works that he has completed during this portion of time. Characteristics of abstract expressionism are predominant in these paintings, which have been done on Chinese rice paper in mixed media.

The pioneer of modern Sri Lankan Sculpture, Tissa Ranasinghe, held the position of principal at the Government College of Art and Crafts (now the IAS) situated at Horton Place during the era between 1970-1971. Due to an array of obstacles that came his way regarding the re-arrangements and re-organization work which he initiated, he finally resigned from the college and left the country to join the Royal College of Art in London as a lecturer, the same place where he gained his education. It was in 1986, when he

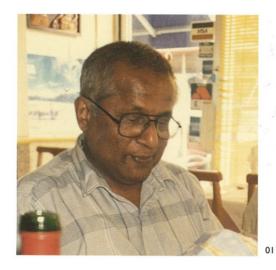
01

02

returned to his motherland on vacation, that he first met Sarath Chandrajeewa. Gamini Mendis was responsible for this meeting. Accordingly, Chandrajeewa completed the Diploma in Bronze Casting at the Department of Sculpture of the Royal College of Art in London, under the guidance of Tissa Ranasinghe during the period between 1987-88.

Only four students from all over the world were granted the opportunity to attend this course. Chandrajeewa was employed at the National Youth Services Council of Sri Lanka at the time.

It was Charitha Ratwatte who then held the position of President and Director General of the Council, who recognised the rare talent and potential which the artist possessed, and granted Chandrajeewa a scholarship that was fully sponsored by the council to attend this course in England. During this period Chandrajeewa was working continuously as a visual artist whilst serving as a youth services officer in the districts of Vavuniya, Colombo and at the head quarters of the council.

His trip to England also gave him an opportunity to travel to Italy and France where he was able to visit many art galleries and monuments. While touring in most of these places, he made rough drawings in his sketchbook. Six of these can be seen as Nos. 32 - 37 in this exhibition as 'sketches of a travelling sculptor'.

01. Tissa Ranasinghe, 02. Charitha Ratwatte 2000 - Photographer P.N. Galapita 03. Chandrajeewa in front of the Piccasso Museum, Paris, 1998

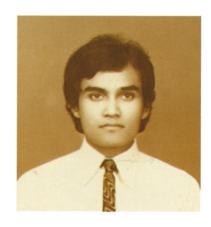
After ending his secondary education at the Karavita Central College in Ratnapura, Chandrajeewa entered the Government College of Art & Crafts (Heywood Institute) located at No. 46 Horton Place, Colombo 7 in January 1973. It was due to the guidance of D.P.J. Jayadeva who was his art teacher at the Karavita Central College that Chandrajeewa entered the institute to continue his higher education in his chosen field of visual arts.

The Government College of Music and the Government College of Dance and Drama was then situated separately at No. 21 Albert Crescent, Colombo 7. In 1973, students from these collages collaborated to form a joint students council named 'Progressive Cultural Students Council'. A year later these three separate collages and the Ramanadhan Academy of Jaffna were amalgamated to form the Institute of Aesthetic Studies of the University of Sri Lanka. This was possible mainly due to the immense workload that was carried out by the students' council regarding this formation. Students of the Government College of Art and Crafts, D.G. Kumarasinghe and Upali M. Herath who held the president and secretary posts of the council worked continuously in these positions until 1977.

A historical event was organised by the council during this era. It was a programme that consisted of a five-day art exhibition and the staging of a series of music and dance presentations. This event was held in the premises of the University of Jaffna by a large group of students from the Institute of Aesthetic Studies.

In addition to the extra curricular activities arranged by the students council, an internal organization was formed within the council for the purpose of broadening the vision, improving the standard of subject knowledge and gaining extra knowledge and information of the relevant subject, among the student community. This organization was named as the 'Intellectual Studies Circle' in which Chandrajeewa held the position of chief organizer. A number of seminars, lectures, excursions, field trips and exhibitions were organised through this circle. The course duration during this period was 05 years. In 1978 due to political influence, the student's council was divided and another council by the name of 'Equalist Students Union' was formed. As a result of this new formation, the new student's union along with the help of outside bodies launched an attack on the students of the 'Progressive Cultural Student Council'. By setting them on fire, they destroyed course works that were stored in cupboards at the institute belonging to a selected number of students. During this catastrophe, a large amount of Chandrajeewa's work, done over a period of 05 years disappeared. Fortunately, a few of those historical drawings which he had brought out of the institute before the attack, were saved.

02

^{01.} head of D.G. Kumarasighe, 1977 02. Sarath Chandrajeewa, 1976

Five of these drawings are exhibited by Nos. 37 - 42 in 'Path of Visual Arts'.

These drawings were done in classrooms during figure study lessons using live models. A sharp and careful scrutiny of human anatomy is expressed through these works. By increasing and reducing the force used on lines, he has portrayed a journey searching for the internal shapes and forms of the human figure. These penetrating figure drawings are of a standard that is far beyond student level.

Numbers 43 - 50 in this exhibition are from the years 2004 - 05.

Sarath Chandrajeewa founded a small-scale art school by the name 'Colombo Academy of Arts' in the year 2002. This school offers a learning experience to both local and foreign students who posses a keen interest in applied visual arts. These works were done while providing education and guidance to his students at this academy.

The Colombo Academy of Arts also provides opportunities for students who wish to attend foreign universities to continue their higher education in the fields of visual arts and architecture, to acquire the prior training and guidance they require to produce their creative folios to be forwarded to the relevant universities.

Within a short time span, 06 students were able to attain admission to universities and institutes abroad due to the guidance they received through this school. In addition, two successful solo exhibitions were held in Colombo by a duo of his foreign students.

Whilst incessantly journeying through his path of visual arts, Sarath Chandrajeewa continues to invest his knowledge, experience and capabilities in both the local and international community.

Let it be an endeavour of the future to review his works 43 - 50.

A review by Manoranjana Herath, a young sculptor appears on pages 61 - 68. He evaluates his teacher Sarath Chandrajeewa's speciality and the contribution that he has made to the field of sculpture as a Sri Lankan Sculptor.

Namal Jayasinghe Febrauary, 2005

දෘෂෳ කලා ගමන් මග - සරත් චන්දු ීව

විසි වන සිය වසේ අග භාගයේ 90 දශකය ශීූ ලාංකීය දෘෂෳ කලා කෙ_{ම්}තුය ට කැපී පෙනෙන සම්පුාප්ත වීම් සිදු වූ කාල වකවානුව කි. ශිල්පීන් ඒක පුද්ගල චිතු පුදර්ශණයන් හරහා දෘෂෳ කලා කෙෂ්තුයේ දොර ට වැඩීම සාමානෳ පිළිවෙත වන අතර මූර්ති කලා පුදර්ශණ හරහා පුවිෂ්ඨ වීම ඉතා විරල තත්වයකි. මේ අරභයා කඹල් කලා පුදුර්ශණය ක් තුලින් ශිල්පියෙකුගේ සමාජ ගත වීම කිසිවකුත් නොසිතන කාල වකවානුවක, එනම් 1990 දෙසැම්බර් මාසයේ කොළඹ කලා භවනේ පැවැත් වූ සරත් චන්දුජීවගේ "විශ්මිත මැටිකම්" පුදර්ශණය දෘෂෳ කලා කෙෂ්තුය ට විශේෂ අවතීර්ණ වීමක් වන අතර වෘවහාරික කලාවන්ගේ නව මං සලකුණු කිරීමක් විය. රතු මැට්ටෙන් තැනු කලාත්මක මැටි භාණ්ඩ 225 කින් සමන්විත මේ පුදර්ශණය සළහා සරත් චන්දුජීව ගේ බිරිඳ වූ ජානකී රන්මුතුගල ද නිර්මාණ දායකත්වය දී තිබේ. මෙම දැවැන්ත පුදුර්ශණය සංවිධානය කර කරලිය ට ගෙන චන ලද්දේ හැරල්ඩ් පීරිස් මහතාගේ පුධානත්වයෙන් වූ "ශීූ ලංකා සමකාලීන කලා හා කලා ශිල්ප සංගමය" විසිනි.

1977 න් පසුව මෙරට ඇතිවූ විවෘත ආර්ථික රටාව තුල ප්ලාස්ටික් ඇසුරුම්, ඇලුම්නියම් භාන්ඩ හා නොඇලෙන - සුළු ඉවුම් පිනුම් මෙවලම් වෙළඳපොල හා ගේ දොර ආකුමණය කල අතර, 1990 දශකය වන විට සාම්පුදායික කුඹල් කලාවේ නිෂ්පාදන රටාව අකර්මණා ව පැවති බව ට එකල පළ වූ පුවත් පත් ලිපි වලින් පැහැදිළි වේ. විශ්මිත මැටිකම් පුදර්ශණය පැවැත්වෙන්නේ එවැනි වකවානුව ක කුඹල් කලා කෙෂ්තුයේ සීමා මායිම් හා චින්තනය පුළුල් කරමිනි. මේ වන විට භාවිතයෙන් හා නිෂ්පාදනයෙන් ඉවත් වෙමින් තිබූ ඉතා විශිෂ්ඨ ලාංකීය ජන කලා හැඩ වලින් පරපූර්ණ මැට් භාණ්ඩ වූ පිලි හැලි, වෙල්ලා හැලි, ජාඩි හැලි, ගාල් කල, අරිෂ්ඨ මුට්ටි, විල් කොරහා මෙන් ම තවමත් භාව්තයේ පවතින හැලි වලං, නෑඹිලි, මහප්පල්ල, පිට්ටු මුට්ටි, රා කල ආදී භාණ්ඩ වල හැඩ තල ඇසුරින් ගේ දොර අලංකරණය හා උදනන අලංකරණය සඳහා අපූරු කලාත්මක නිදසුන් මේ පුදර්ශණයේ ඉදිරිපත් කර තිබිණි. මෙවැනි එක් අපුරු නිදර්ශණයක් නම් එතෙක් කලක් අප දැක පුරුදු ගෙම්දුලේ කණුවක මුදුනත සිමෙන්ති පතුරු තුනකින් තිකෝණාකාරව තනා පොල් තෙල් පහන් දැල්වුනු පහන් පැල වෙනුවට මැටියෙන් තැනුනු කොටස් වශයෙන් සවි කල හැකි කලාත්මක පහන් පැලක් මේ පුදර්ශණයේ යෝජනා කර තිබීම යි.

^{01. &#}x27;Creations in Terracotta', from left Janaki, Harold Peiris, Chandrajeewa. 1990 02. pot from'Creations in Terracotta' 1990 Photographer: Sarath Perera

ලලණී පුනාන්දු විසින් 1990 දෙසැම්බර් 09 වන දා "The Sunday Times" පුවත් පත ට ලියා ඇති "Revolution By Rebel Potters - New Lease of Life to a dying Industry" ලිපිය පුමුබ ව මේ පුදර්ශණය අරභයා එකල පළ ව ඇති විචාර ලිපි ගණනාවකින් 90 දශකයේ සමාජ ආර්ථික රටාව තුල මියැදෙමින් පවතින වෘවභාරික කලාව ක උද්දීපනය පිණිස නිර්මාණකරුවකුගේ අසිරිමත් මැදිහත් වීමක් මේ පුදර්ශණය හරහා සිදු වන බව පෙන්වා දී තිබේ. (ආශීත ලිපි 01 - 11)

පුදර්ශණ සමරුව ට විචාරයක් ලියන එඩ්වින් ආරියදාස මහතා ගේ ලිපියේ කොටස ක සිංහල පරිවර්තනය මෙසේ ය.

"මෙම පුදර්ශණයෙන් සරත් චන්දුජීව ඉදිරිපත් කර ඇති නිර්මාණ තුලින් ඔහුගේ කුසලතාවය නිර්ණය කරන්නේ නම් ඔහුගේ කුඹල් කලා චින්තනය සීමා මායිම් අභිබවා යන බව තහවුරු වේ. මෙම පුදර්ශණයෙන් ජුේකෂකයා හට හැඟී යන්නේ මැටි පිඩකින් කල හැකි සියළු දේ ශිල්පියා විසින් නිමවා අවසන් කර ඇති බව යි. 'ඔබට කල හැකි දෑ ඊට වඩා හොඳින් මට කල හැකි ය' යන්න මෙම පුදර්ශණය හරහා චන්දුජීව කෙෂතුයේ අනෙකුත් කලා කරුවන් ට චක්තරා අන්දමක අභියෝගයක් ඉදිරිපත් කර ඇත.''

මෙහි සම්පූර්ණ ඉංගීසි ලිපිය පිටු අංක 47 - 48 හි පල වේ.

1993 වසරේ මෙර ට දී පුථම වරට ජපන් ශී ලංකා මිතුත්ව සංස්කෘතික අරමුදල යටතේ පුදානය කෙරුණු සම්මාන උළෙලේ දී (BUNKA AWARD) දෘෂෘ කලා සම්බන්ධ වූ සම්මානය සරත් චන්දුජීව ට හිමි වීම ට පුබල සාධකය ක් වූයේ මේ 'විශ්මිත මැටිකම්' පුදර්ශණය යි. ඒ සඳහා නාම යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ මහාචාර්ය එදිරිවීර සරත්වන්දු හා මහාචාර්ය ඒ. ජේ. ගුණවර්ධන යන දෙපල විසිනි. මේ සම්මාන උළෙලේ අනෙකුත් සම්මාන ලාභීන් හා ඔවුන්ගේ විෂය කෙෂතුය වූයේ, සම්භාවෘ සංගීතය - රොහාන් ජෝසප් ඩී සේරම්, නර්තනය - චන්න විජේවර්ධන හා රංග කලා - නිශ්ශංඛ දිද්දෙණිය ආදී වශයෙනි.

'දෘෂා කලා ගමන් මග' මෙවර පුදර්ශණයෙන් අංක 01 - 05 දක්වා ඇති රතු මැටි භාණ්ඩ වලින් ස්මරණය කරන්නේ සරත් චන්දුජීව ගේ පුථම පුදර්ශණය හා එම කාල වකවානුව යි.

02

1981 විවාහයෙන් පසු ව දංකොටුව ලිහිරියාගම ස්ථාපිත වූ සරත් චන්දුජීව ගේ පෞද්ගලික චිතාගාරය කුඹල් කලාව සඳහා පුහුනු වීම් ලබන ස්ථානයක් බව ට 1990 න් පසු පුසිද්ධිය ට පත් විය. උළු කර්මාන්තයෙන් වට කොට ගත් මේ පුදේශයේ ඇති වූ පුථම කුඹල් කලා නිමැවුම් හල එ තැන විය.

තමා කුඹල් කලාව ට අවතීරණය වීම පිළිබඳ ව සරත් චන්දුජීව ගේ අදහස් මෙසේ ය. "හැත්තෑ ගණන්වල මා සෞන්දර්ය අධාන ආයතයේ ඉගෙන ගන්නා කාලයේ සෙරමික් සැලසුම් මාගේ අනු විෂය වුණා. ඒ කාලයේ මා නැවතී සිටියේ ජාඇල පදිංචිව සිටි මාගේ නැන්දා කෙනකු ගේ ගෙදර යි. සීදූව අම්බලම්මුල්ලේ මීගමුව කොළඹ පාර දෙපැත්ත එවක ට කුඹල් කලා කාර්මික ජනපදයක්. මේ හරහා යන එන විට පෙනෙන ගිනියම් ව දිළිසෙන ගම්බද පෝරුණු කටවල් හා මැටි භාණ්ඩ පිලිස්සෙන සුවඳ මාව ආකර්ෂණය කලා. මේ නිසා ම සති අන්තය ට එහි ගොස් සකපෝරු කරකවමින් පෝරුණු වලට ගින්දර දැමීම ට උදුව් වෙමින් කාලය ගත කිරීම මාගේ පුරුද්දක් වුණා. මෙයින් මා ලොකු ආශ්වාදය ක් ලැබුවා. ඒ වගේ ම බොහෝ දේ ඉගෙන ගත්තා. අසූවේ දශකය අග වන විට සිමෙන්ති හා මැටි පෝච්චි විකුණුම් මධාස්ථානය ක් ලෙස එම පුදේශය වෙනස් වී, මැටි භාණ්ඩ තනන එක ම පවුලක් වත් ඒ පුදේශයෙන් සොයා ගැනීම ට බැරි තරම ට කුඹල් කලා නිෂ්පාදන රටාව සම්පූර්ණයෙන් අතුරුදහන් වුණා. අද ට ත් මේ පුදේශය හරහා යන එන විට හැත්තෑවේ අතීතය ආවර්ජනය වෙනවා. මට මැටි භාණ්ඩ තැනීමට පසු කලෙක උත්දේරණය ක් වුයේ මේ අත් දැකීම යි."

්විශ්මිත මැටි කම් පදර්ශණය ඔහුගේ ජීවිතයේ චක්තරා සන්ධිස්ථානය ක් බවට පත් වන්නේ මේ පුදර්ශණයෙන් පසු ඔහු එතෙක් සේවය කළ ජාතික තරුණ සේවා සභාවේ තරුණ සේවා නිළධාරී තනතුරෙන් ඉවත් වී කැළණීය විශ්ව විදුහලයයේ සෞන්දර්ය අධාන ආයතනයේ චිතු හා මූර්ති අධානාංශයේ කටිකාචාර්ය වරයෙකු වශයෙන් සේවය ට බැඳීම නිසා ය.

^{01, 02.} two pots from 'Creations in Terracotta' 1990

^{03.} Prabath Manawasinghe among the crowd at 'Creations in Terracotta' 1990 Photographer: Sarath Perera

තැරල්ඩ් පීරිස් මහතා ගේ පුධානත්වයෙන් වූ 'සමකාලීන කලා හා කලා ශිල්ප සංගමය' ඉතා අගනා මෙහෙවර ක් 90 දශකයේ දෘෂෳ කලා සංවර්ධනය වෙනුවෙන් ඉටු කළේ ය. පුදර්ශණ සංවිධානය වෙනුවෙන් ශිල්පීන්ගෙන් මුදලක් අය කිරීම ක් හෝ කලා කෘති විකිණීමෙන් පසු සියයට පුමාණයක් සංවිධාකයින් විසින් අත් පත් කර ගැනීම ක් මෙකල මෙන් එකල නො විණ. එය වචනාර්ථයෙන් ම පූර්ණ අනුගුහයක් විය. සංගමයේ පුථම සාර්ථක පුදර්ශණය වූ විශ්මිත මැටිකම් පුදර්ශණයෙන් පසු ඉතා තීරණාත්මක සාර්ථක පුදර්ශණ කීපයක් මෙම සංගමය සංවිධානය කලේ ය. ඒ සඳහා හැරල්ඩ් පීරිස් මහතා ට සිය කෙෂතයේ සගයන් හඳුන්වා දෙමින් ඉදිරි පුදර්ශණ සංවිධාන වැඩ වල හැරල්ඩ් පීරිස් මහතා සමග සරත් චන්දුජීව කිුියාකාරී ව සිටියේය. මේ අනුව කරලිය ට ගෙන ආ පුථම චිතු ශිල්පී යුගලය වන්නේ ජගත් වීරසිංන සහ චන්දුගුප්ත තේනුවර යි. (1992 කොළඹ ජාතික කලාගාරයේ පැවැත්වු ජගත් වීරසිංහ ගේ 'කාංසාව - Anxiety' හා 1995 එම ස්ථානයේ ම පැවැත් වූ චන්දුගුප්ත තේනුවර ගේ 'In space time' පුදර්ශන සමරු කළඹ වල සංවිධායක මණ්ඩලය බලන්න.)

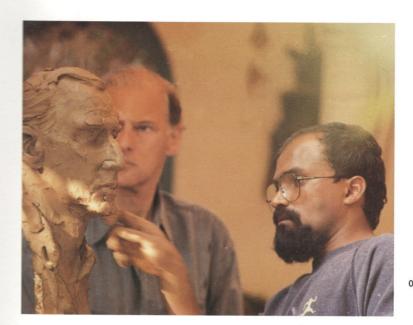
0

සරත් චන්දුජීව වසර 04 ක ට පසු ව සිය දෙවැනි ඒක පුද්ගල පුදර්ශණය 1994 අපේල් මාසයේ දී කොළඹ ජාතික කලාගාරයේ දී එළි දක් වන ලදී. මෙය දැවැන්ත වහයාමය ක පුට්ඵලයක් වූ අතර අප සමාජයේ ජීවමාන ව සිටි විවිධ පුද්ගලයින් 100 ක ගේ ආලේඛන මූර්ති (portrait sculptures) චිහි දී පුදර්ශණය විය. මේ සියළු දෙනා ම නිර්මාණ කාර්යය සඳහා ශිල්පියා අභිමුඛ ව පෙනී සිටීම වැදගත් සිද්ධිය කි. කලාකරුවකු ගේ දෘෂ්ධීමය වර්ධනය ට හා චින්තන පෝෂණය ට මෙවැනි හමු වීම් අතනවශන සාධකය ක් වන්නේ ය. මේ මූර්ති සියල්ල ඇඹීම සිදු වුයේ 1991 වසරේ දී ය . සමස්තය 135 ක් පමණ විය. ඉන් 100ක් පුදර්ශණය සඳහා තෝරා ඉදිරිපත් කෙරිණි. මේ සඳහා ලිහිර්යාගම දාකොටුවේ ඔහුගේ පෞද්ගලික චිතුාගාරය හැරුණු කොට කොළඹ දී කරන ලද ඇඹිම සඳහා සිය නිවසේ කොටස ක චිතුාගාර පහසුකම් ද පුවාහන කටයුතු හා ඇඹීම ට යෝජිත පුද්ගලයින් සම්බන්ධිකරණය කරමින් ද,අනුගුහය දක්වන ලද්දේ හැරල්ඩ් පීරිස් මහතා විසිනි.

01. modeling of Sumithra Peiris 1991 02. modeling of Vajira 1991 Photographer: Sarath Perera

මූර්තිය ට නැගූ චරිතය, දිනය, ඒ සඳහා ගත වූ කාලය ආදිය වාර්තා කර ගනිමින් අඹන ලද මූර්ති සඳහා අච්චු යොදමින් සහය ශිල්පිමය දායකත්වය දක්වන ලද්දේ එවක ට සරත් චන්දුජීව ගේ ශිෂා වූ අද සූදකට වෘවහාරික කලා ශිල්පියෙකු වන නිරාන් අල්විස් මහතා විසිනි. ජාතික තරුණ සේවා සභාවේ මහරගම තරුණ මධ්‍යස්ථානයේ 1989 - 90 ඇඳීමේ සහ පින්තාරු කිරීමේ පාඨමාලාව ක් තරුණ සේවා නිලධාරී රාජකාරී කටයුතු වල ට අමතරව සරත් චන්දුජීව විසින් පවත්වා ඇත. නිරාන් අල්විස් මහතා එම පාඨමාලාව හදාරා ඇත්තෙකි.

02

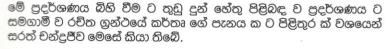
මේ පුදර්ශණයෙන් සරත් චන්දුජීව ශ්‍රී ලංකාවේ සමකාලීන කලා ඉතිහාසය තුල ආලේඛනය මූර්ථි කලාවේ පුමුඛයා තමා බව ට තහවුරු කළේ ය. පුදර්ශණයේ අදහස් දැක් වීම ට තිබූ සමරු සටහන් පොත පරීකෂා කිරීමේ දී පෙනී යන්නේ පසු කාලීන ව මූර්ති කලාව ට පුව්ෂ්ඨ වූ ශිල්පීන් ගණනාව ක ට මේ පුදර්ශණය උත්තේජනය ක් සැපයූ බව යි. පුදර්ශණය පැවති මුළු කාලය පුරා ම වීඩියෝ පටය ක් මගින් පුළුල් තිරය ක් මත පක්ෂේපනය කෙරුණු සරත් චන්දුජීව ගේ ආලේඛනය මූර්ති ඇඹිමේ කියාවලිය දර්ශණ ගත වීම අධනාපනික වශයෙන් ඉතා වැදගත් කමක් ඉසිලී ය. එය එකල ජාතික රූපවාහිණියේ විකාශය වූ වැඩ සටහන ක පිටපත කි. පුදර්ශණයෙන් පසු ආලේඛනය මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස මෙ රටින් එපිට ද ඔහුගේ පිළි ගැනීම වනාප්ත වූ බව ලොව පුරා විසිර ඇති ඔහුගේ ආලේඛනය මූර්තින් ගණනය කිරීමේ දී පෙනී යයි. 'පුතිමූර්ති සියයේ' පුදර්ශණය සංවිධානය කරන ලද්දේ පෙර පරිදි ම හැරල්ඩ් පීර්ස් මහතා පුමුඛ සමකාලීන කලා හා කලා ශිල්ප සංගමයෙනි.

පුදර්ශණය වෙනුවෙන් රචිත 'Sarath Chandrajeewa' ගුන්ථයේ හැඳින්වීම ලියා ඇත්තේ ඔහු ගේ ආචාර්යවරයෙකු වන මහාචාර්ය ඇල්බට් ධර්මසිරි විසිනි. සියලු ජායාරූප ගැනිම් දිවයිනේ පුරෝගාමී ජායාරූප ශිල්පියෙක් වු Studio Times හි අධ්පති නිහාල් පුනාන්දු මහතාද, දෘෂූූූූූ සන්නිවේදන කටයුතු රැලෙක්ස් රණසිංහ මහතාද, කර ඇත්තේ පූර්ණ අනුගුහයක් වශයෙනි.

^{01.} modeling of Christopher Ondattji 1992, 02. bronze head of Ven. Gnanaponika Maha Thero (now in Switzerland) 1991 03. bronze head of Harlod Peiris 1991 Photographer: Nihal Fernando

"මෙම ආලේඛන මුර්ති නිර්මාණය කර ඇත්තේ ලංකාවේ මෑත ඉතිහාසයේ මිනිස් ජීවිතය ට කිසිම වටිනාකම ක් නොතිබු ඉතා අඳුරු කාල වකවානුව ක ට එරෙහි ව ය.මගේ මෙම මූර්ති එකතුව විශේෂයෙන් ම මිනිස් ජීවිතයේ අමිල භාවය පෙන් වීම ට ගත් කලාත්මක පතිචාරය කි. තනි පුදගලයෙකු ට සමාජය උදෙසා පවතින කාර්ය භාරයෙහි ඇති වැදගත් කම පිළිබඳ ව මෙයින් අවධානය යොමු කර වීම ට මට අවශන විය. පොදු වේ ගත් කළ මෙය මිනිස් ජීවිතයේ වටිනා කම ඇගයීම ට මා ගත් පුයත්නය කි"

(සිංහල පරිවර්තනය)(ආශුිත ලිපි 12)

ලෝකඩ මුර්ති වාත්තු කිරීම පිළිබඳ එංගලන්තයේ රාජකීය කලායතනයේ (Royal College of Art, London) පාඨමාලාව සඳහා විදේශ ගතව සිටි සරත් චන්දුජීව සිය රට චන්නේ 1988 වර්ෂයේ ය. 88/89 වකවානුවේ අපේ රටේ ඇති වූ දරුණු මිනිස් ඝාතන, මහ මග ටයර් සෑයන් හා අතුරුදහන් වීම් සහිත කාල වකවානුව ඔහු හඳුන්වන්නේ අපේ ඉතිහාසයේ අඳුරු කාල පරිච්ඡේදයක් වශයෙනි. මේ කම්පනය ට ඔහු ගේ කලාත්මක සංවේදී පුති කිුයා දැක්වීම වන්නේ අපුරු ආකාරයකිනි.

දඹාන බිම්තැන්නේ ආදි වාසීන් ට නායකත්වය දෙන ඌරු වර්ගේ තිසාතාම ගේ සිට කි.ව. 3000 අනාගත ලෝකය දක්නා ශීමත් ආචාර්ය ආතර් සී ක්ලාක් යන දෙදෙනා අතර විවිධ පුද්ගලයින්100 ය ක ගේ ශීර්ෂ වලින් දක්වන්නේ අප සමාජයේ හරස් කඩ කි. මේ පුදර්ශණයෙන් ඔහු තනි පුද්ගල වටිනාකම අගැයීම ක ට ලක් කරන අතර සිය කාලයේ සමාජය මූර්ති මාධ්‍යයෙන් එක්තරා අන්දම ක වාර්තාකරණය ක ට ද ලක් කරයි.

මූර්ති 135 ඇඹීමේ අභනසයේ දී සිය අභිමුඛ ව සිටින පුද්ගලයකු ඇඹීම සඳහා ඔහු වැය කල අඩු ම කාලය පැයක් වන අතර වැඩි ම කාලය පැයක් වන අතර වැඩි ම කාලය පැයක් වන අතර වැඩි ම කාලය පැයක් වින අතර වැඩි ම කාලය පැය 04 කි. මේ කාල පරාසය අතර තුර ආලේඛනය මූර්තියක් නිම කිරීමේ වේගයක් සරත් චන්දුජීව සතු ව තිබිණි. මෙයින් ගමන වන්නේ මේ විෂයයේ ඔහු සතු දුර්ලභ කෞශලනය යි. මේ පිළිබඳ ව ශී මත් ආචාර්ය ආතර් සී ක්ලාක් ගේ උපමාව 1994 අදියෙල් 24 'Sunday Times' පුවත් පත ට ලිපියක් ලියන මධුභාෂිණී දිසානායක මෙනෙවිය මෙසේ වාර්තා කරයි.

්මුතු ඇදහිය නො හැකි වේගයකින් මූර්ති ඇඹීම කරයි. මේ නිසා ම ශීමත් ආතර් සී ක්ලාක් ඔහු හඳුන්වා දී ඇත්තේ 'මානව ජායා පිටපත් යන්තුය' යනුවෙනි'' (ආශිුත ලිපි 13)

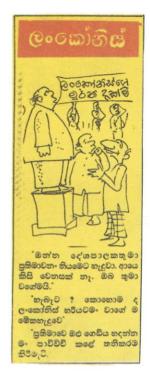
එමෙන් ම ගාලු මුවදොර හෝටලයේ ස්ථාපිත සිය ලෝකඩ ශීර්ෂය පිළිබඳ ව පසු කලෙක ශීමත් ආචාර්ය ආතර් සී ක්ලාක් පවසන්නේ මෙසේ ය.

්මෙය විශ්මය ජනක සමාන කම කි. මෙය අදහා ගත නො හැක. ඔහු මෙම කර්තවය කෙසේ කලා ද යන්න මට සිතා ගත නො හැක. මේ මගේ ජාන පිටපත යි.' (ආශුිත ලිපි 14)

මේ පුදර්ශණය ද ඔහු ගේ පුථම පුදර්ශණය මෙන් ම තීරණාත්මක ඓතිහාසික සමාජ පසු බිම ක සියුම් කලාත්මක නිරූපනය කි. බන්දුල ජයවර්ධන මහතා පැරටිමා (Pheratima) යන අන්වර්ත නාමයකින් ජාතික කලා කෞතුකාගාරය ක අවශෘතාව ය මේ තුලින් සාකච්ඡා කරන අතර මහාචාර්ය සුනිල් ආර්යරත්න මේ පුදර්ශණය හේතු කොට ගෙන දකුණු ඉන්දියාවේ පිහිටා ඇති කවියන් ගේ ස්මාරක මූර්ති පිළිබඳ ව විස්තර ගෙන හැර දක්වයි. (ආශිත ලිපි 15 - 24)(බන්දුල ජයවර්ධන මහතා ගේ සම්පූර්ණ ලිපිය පිටු අංක 49 - 51 පළ වේ.)

ඔහු ගේ ආලෙබනය මූර්ති පුද්ගලයා ගේ මතු පිට හැඩය ත්, අභනන්තර ගති ලක්ෂණ ත් හා ශිල්පියා ගේ මනෝ භාවය ත් යන තිත්වයන් කලාත්මක ව සංකලනය වූව කි. ගණන් බැලීමේ දී පෙනී යන්නේ 1990 සිට 2004 අවසානය දක්වා කාල පරතරය තුල ඔහු අතින් නිම වී ඇති ආලේඛනය මූර්ති ගණන දල වශයෙන් තුන් සියය ක ට ආසන්න හෝ ඊට මදක් වැඩි බව යි.

ඉරිදා ලංකාදීප 1994 මැයි මස 8 වැනිදා

දිවයින 1994 අපුියෙල් මස 24 වැනි ඉරදා

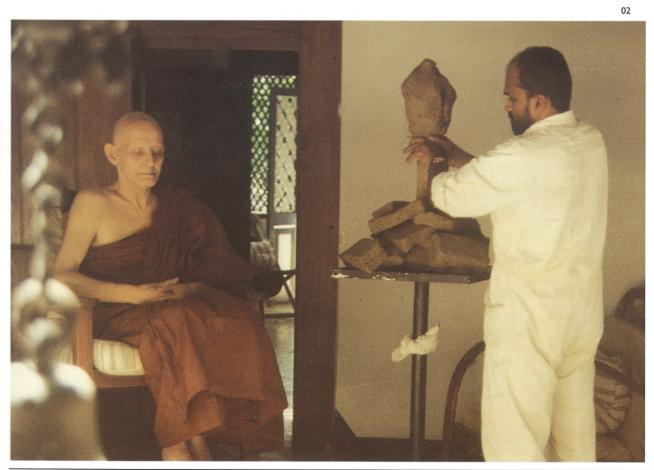
ඌරු වර්ගේ තිසා හාම් ඇත්තෝ සිය වර්ගයා පිරිවරා කලා පුදර්ශණය ක් නැරඹීම ට කොළඹ පැමිණීම ත් පුදර්ශණය විවෘත කිරීම ට පැමිණි නූතන ශී ලාංකීය මුර්ති කලාවේ පුරෝගාමියා වූ තිස්ස රණසිංහ මහතා හා පුකට රුසියානු මුර්ති ශිල්පී මහාචාර්ය ලෙව් කර්වෙල් යන දෙදෙනා ම මේ වනයාම ය මූර්ති කලාව පිළිබඳ ශාස්තුපති උපාධිය ක් පිරිනැමීම ට (MFA) සුදුසු මට්ටම ක තිබෙන බව ලියා සටහන් තැබීම ත් විශේෂ සිදු වීම් ය. ඉන් පසු ව 1994 අග භාගයේ දී මොස්කව් නුවර රාජන කලා අධනයන ආයතනයේ (Surikov) ඇරයුම් පිට මහාචාර්ය කර්බෙල් යටතේ සරත් චන්දුජීව මූර්ති කලාව පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධිය ට ඇතුලත් ව එය සම්පූර්ණ කරන්නේ අපේ කලා ඉතිහාසය තුළ දෘෂන කලා පුදර්ශණය ක් එම කෙෂතුයේ පශ්චාත් උපාධියක ට දොර විවර කල අවස්ථාව ක් සනිටුහන් කරමිනි. මේ උපාධිය සඳහා සමස්ත රුසියාවෙන් හා විදේශ රට වල අයදුම් වලින් වසර ක ට අවස්ථාව ලබා ගන්නේ සිසුන් 09 දෙනෙකු පමණි.

පුදර්ශණයේ අදහස් ලියා ඇති සටහන් අතුරෙන් උපුටන දෙකක් ගෙන මේ විචාරය සංකෂිප්ත කිරීම යුක්ති සහගත ය.

''ඔබේ දෑතින් නිමවුණු මගේ මුහුණින් මගේ හදවත මම දුටිමි. මා දන්නා හඳුනන බොහෝ කලාකරුවන් ගේ සිත් එලෙස ම ඔබ ගේ නිර්මාණ තුළ ඇඳී ඇති සැටි ශේෂ්ඨ ය. ඔබ මෙතරම් විශිෂ්ඨ බව මා නොදැන සිටීම ගැන කණගාටු වෙමි. ඔබ සොභා දහම තුළ ජීවත් වන සැබෑ මිනිසෙකු ලෙස අද හඳුනා ගතිමි. ඔබ ට ජය.'' අනෝජා වීරසිංහ 94. 04. 28

01

01. head of Dharmasiri Bandaranayake 1991 Photographer: Nihal Fernando 02. modeling of Ven. Sumedha, Heerassagala, Kandy 1998 Photographer: Mrs. Niesche

''සොතාව ධර්මය තුළ ගස් කොලන් හැදෙන්නේ ය. මිනිසුන් ද හැදෙන්නේ ය. ගසක හැඩය ඒ ගස වට කොට ගත් පරිසරය විසින් තීරණය කරයි. මිනිසා ගේ හැඩය ද එ බඳු ය. එහෙත් මිනිසුන් ගස් කොලන් වල ට වඩා වතාජ බැවින් ඔවුන් ගේ හැඟීම් තේරුම් ගැනීම අසීරු වේ. ඔබ ඒ වතාජය ජය ගෙන ඇත. මෙහි ඇත්තේ මිනිසුන් ගේ හැඩ තල නොව ඔවුන් ගේ සිතුවිල්ලේ දෘෂ්ඨියේ ඇගයීමේ හැඩය කි. ඔබ වතාජපත්වය තුළ ඇති සජීව හැඩය හඳුනා ගෙන ඇත. ඔබ ට පින්'' ජැක්සන් ඇන්තනී 94. 04. 28

ශිෂ්‍ය වකවානුවේ සිට පුථම උපාධිය සඳහා චිතු පාඨමාලාව හදාරමින් සිටි සරත් චන්දුජීව තම පාඨමාලාව මාරු කරමින් මූර්ති විෂය තෝරා ගැනීම ට තුඩ දුන් හේතු 1994 පුදර්ශණ සමරුව ට කියා ඇති ඔහු චිය තව දුර ට ත් මෙසේ විස්තර කරයි. ''1976 දී කොළඹ ගාලු මුව දොර පිටියේ චිස්.ඩබ්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරණායක ස්මාරක මූර්තිය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා චහි නිර්මාතෘවරයා වූ රුසියානු ජාතික පුකට මූර්ති ශිල්පී මහචාර්ය ලෙව් කර්වෙල් ලංකාව ට පැමිණියා. ඒ අතර තුර අප ආයතනය ට පැමිණ උඩුකය මූර්තිය ක් ඇඹීම පිළිබඳ ව නිදර්ශණය ක් ද කර දැක්වූවා. එය මගේ ජීවිතයේ වෙනස් මග ක ට ගෙන ගිය සිදු වීම ක්. මා අවධි වුනේ මෙතන දී යි. හැත්තෑවේ දශකයේ සංවෘත ආර්ථික රටාව තුල තෙල් සායම්, කැන්වස් ලබා ගැනීම ට රාජ්‍ය වාණිජ සංස්ථා පෝලිමේ හෙම්බත් ව සිටි මා චිතු පාඨමාලාවෙන් මූර්ති පාඨමාලාව ට මාගේ විෂය මාරු කර ගත්තා. ඊට අවුරුදු 18 ක ට පසු ව මහචාර්ය කර්බෙල් යටතේ ම මූර්ති කලාව පිළිබඳ ශාස්තුපති උපාධිය හැදෑරීම ට ලැබීම දෛවෝපගත සිදු වීම ක්.''

'දෘෂන කලා ගමන් මග' පුදර්ශණයේ අංක 06 - 10 දක්වා කෘති වලින් සංකේතවත් කරන්නේ 1994 වසරේ ඔහුගේ 'ආලේඛනය මූර්ති 100 යේ පුදර්ශණය' ('Hundred Impressions on Bronze') හා එම මූර්ති මාධන වනායාමය යි.

''එසේ ම කුඹලා ද තම කෘතිය ලඟ වාඩි වී තම පාද වලින් රෝදය කර කවන්නේ ය. ඔහු තම කෘතිය ගැන නිතර විමසිල්ලෙන් යුතු ව සිටින්නේ ය. ඔහු ගේ ඇඟිලි සෙලවීම කල්පනාකාරී ව කරන්නේ ය. ඔහු තමා ගේ අතින් මැටි අඹන්නේ ය. පාද වලින් එය තද බද කරන්නේ ය. එය ඔප දැමීම ට ඔහු තම සිත යොද වන්නේ ය. නිදි මරා පෝරනුව ශුද්ධ පවිතු කරන්නේ ය.

මේ සියලු මනුෂූෂයෝ තමන් ගේ අත් කෙරෙහි විශ්වාසය තැබුවෝ ය. එක් එක්කෙනා ට තම තමා ගේ ශිල්පය ගැන දකුෂ කමක් ඇත්තෝ ය. ඔවුන් නොමැති ව නුවර ක් ගොඩ නගන්න ට නො පිළිවන. ඔවුන් නොමැති ව යම් තැන ක පදිංචි වීම ට හෝ ගමන් කිරීම ට හෝ නො පිළිවන. වහත් සෙනග ගේ මන්තුණ මණ්ඩලයෙ හි දී ඔවුන් හමු වන්නේ නැත. මහා සභාවෙහි ඔවුන ට උසස් පදවිය න් නැත. ඔව්හු විනිශ්චයාසන වල වාඩි නො වන්නෝ ය. නීතිය ගැන අවබෝධය ක් ඔවුන් ට නැත. නිපුණත්වයෙන් හෝ විචාර බුද්ධියෙන් හෝ ඔවුනට විශේෂත්වය ක් නැත්තේ ය. උපදේශ වාකත තනන අය අතර ඔවුන් හමු නො වන්නෝ ය. එහෙත්, ඔව්හු මවන ලද ලෝකය නඩත්තු කරන්නෝ ය. ඔවුන් ගේ යාච්ඤාව තමුන් ගේ ශිල්පය ට අදාල වන කරුණු ගැන ය.''

(ශුද්ධ වයිවලය - උපදේශකයා හෙවත් සිරාක් - හස්ත කර්මාන්ත - xxxviii)

ඉතත දක්වා ඇත්තේ 1997 ජුනි මස කොළඹ ලයනල් වෙන්ට්ඩ් කලාගාරයේ දී සරත් චන්දුජීව විසින් 'Art in Pottery' නමින් පැවැත් වූ සිය තෙවන ඒක පුද්ගල පුදර්ශණය ට මුදුණය කර තිබූ පුදර්ශණ සමරු කළඹේ මුල් පිටු වේ ඇතුලත් වූ වැකිය කි. මෙය සිය දෙවන පුදර්ශණයෙන් අවුරුදු 3 ක ට පසු ව පවත් වන්න ට යෙදිනි. (ආශුිත ලිපි 25)

පුදර්ශණය සඳහා යැවුණු ඇරයුම් පතෙහි ඔහු ගේ විතුය ක මුදුණයක් ද සහිත ව පහත වැකිය ද මුදුණය කර තිබිණි.

''සම්දාණන් වහන්සේ මෙසේ වදාළ සේක., නුඹ නැගී කුම්භ කාරයා ගේ ගෙට යන්න. එහි දී මාගේ පනිවිඩය නුඹ ට පුකාශ කරන්නෙමි. එකල මම කුම්භ කාරයා ගේ ගෙදරට ගියෙමි. ඔහු සකපෝරුවේ වැඩ කරමින් සිටියේ ය. යම් කිසි විටෙක ඔහු අඹමින් සිටි මැටි බඳුනක් නරක් වූ කළ ඔහු යලිත් ඒ මැටි ගෙන එයින් වෙන බඳුන ක් තමා ඊසි සේ සෑදුවේ ය.'' (ශුද්ධ බයිබලය - ජෙරමියා හා කුම්භ කාරයා - xviii 2,3,4,)

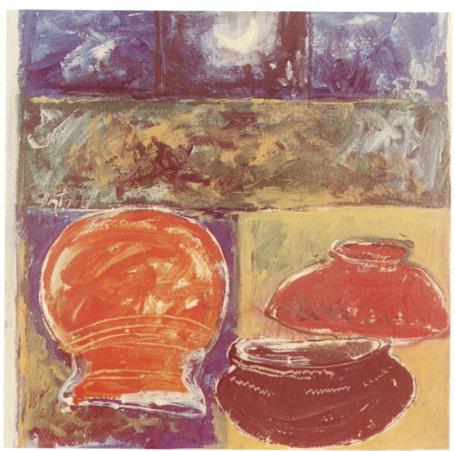

1994 සිට 1999 දක්වා කාලයේ වරින් වර කරන ලද කලාත්මක මැටි භාණ්ඩ 108 ක් හා චිතු 16 කින් මේ පුදර්ශණය සමන්විත විය. 1990 'විශ්මිත මැටිකම්' පුදර්ශණය හා සැසඳීමේ දී 'Art in Pottery' පුදර්ශණය භාණ්ඩ වල හැඩ, වර්ණ හා මතු පිට පෘෂ්ඨීය ස්වභාවය පළමු පුදර්ශණය ට වඩා වෙනස් ආකාරය ක් ගෙන තිබේ. විවිධ වර්ණ වලින් හා රළු මතුපිට ක් සහිත භාණ්ඩ මෙහි දී පුදර්ශණය විය. වඩාත් විප්ලවීය කරුණ වූයේ විතු 16 ක් ද, මේ සමග පුදර්ශණය වීම යි. විතු හා මූර්ති එක වර පුදර්ශණය වනු දුටු රසිකයින් මෑත ඉතිහාසයේ පුථම වරට ශාලාවේ බිත්ති වල චිතු ත්, චහි මැද මැටි භාණ්ඩ ත් සහිත පුදර්ශණය ක් දැක ගත් හ. කුඹල් කරුවකු ගේ දිවිය හා බැඳුනු දේ චිතු වල වස්තු විෂය විය.

- 1. Three pots Acrylic and crayons on paper 76 x 39 cm
- 2. Pots in the moon light Oil, acrylic and on paper 72x71 cm
- 3. Vessels I Acrylic and crayons on paper 71 x 56 cm
- 4. Vessels II Acrylic and crayons on paper 78 x 36 cm
- 5. Turning the wheel Acrylic and crayons on paper 76 x 75 cm
- 6. Universal form Oil and acrylic on paper 72 x 71 cm
- 7. Pot head Acrylic and crayons on paper 79 x 59 cm
- 8. Woman with water pot Acrylic on paper 84 x 52 cm
- 9. Hot kiln Oil and acrylic on paper 74 x 54 cm
- 10 Spy hole Oil and acrylic on paper 72 x 52 cm
- 11. Fire box Acrylic and crayons on paper 79 x 78 cm
- 12. Earth, water and fire Oil on canvas 134 x 122 cm
- 13. Pot maker Oil and acrylic on paper 57 x 45 cm
- 14. Hands at work Oil on canvas 120 x 90 cm
- 15. Wheel pot and tools Oil on canvas 124 x 94 cm
- 16. Pots on the rack Oil on canvas 124 x 63 cm

01

02

ශී ලංකා පුජාතන්තුවාදී සමාජවාදී ජනරජයේ ජනාධිපති ගේ සමකාලීන කලා එකතුව සඳහා මේ පුදර්ශණයේ චිතු ලැයිස්තුවෙන් අංක 2 හා අංක 9 තෝරා ගැණිනි. ඒ සඳහා මුල් වී ඇත්තේ මහාචාර්ය සේනක බණ්ඩාරනායක හා මහාචාර්ය ඇල්බට් ධර්මසිර යන දෙපළ ය. නිහාල් පුනාන්දු මහතා මේ පුදර්ශණය සංවිධානය සඳහා මූලික වී ඇති අතර Studio Times ආයතනය හා ලයනල් වෙන්ඩ්ට් අනුස්මරණ පදනම පූර්ණ අනුගුහය දක්වා ඇත. චිතු ලැයිස්තුවේ අංක 15 අද ලයනල් වෙන්ඩ්ට් අනුස්මරණ කලා එකතුව ට අයත් වේ.

^{01.} bronze head of Nihal Fernando

^{02.} pots in the moon light oil and acrylic on paper 72cm x 71 cm 1997 Photographer: Charith Palpola,

'දෘෂස කලා කෙෂතුයේ උසස් ම කලා මාධසය චිතු කලාව ය.' යන මතය දරමින් වසවහාරික කලාවන් කෙරෙහි අඅතැම් සමකාලීනයන් දැරූ අධිපති වාදී මානසිකත්වය ට මේ පුදර්ශණය කලාත්මක පුති උත්තරයක් වීය. බයිබල් පාඨයන් ද ඇරයුම් පත සහ සමරුව සඳහා යොදා ගෙන ඇත්තේ ශිල්පියා ගේ මේ දෘෂ්ඨිය තීවු කිරීම සඳහා ය. මෙම පුදර්ශණයේ කෘති විශාල පුමාණය ක් මිළ දී ගෙන තිබුනේ මීගමුවේ පුකට ආයුර්වේද මධසස්ථානය ක අභසන්තර සැළසුම් සඳහා ය. වාස්තු විදසාවේ අභසන්තර නිර්මාණ සඳහා (Interior design) චිතු මෙන් ම කලාත්මක මැටි භාණ්ඩ ද යොදා ගත හැකි ආකාරය පිළිබඳ ව නිදර්ශණ මේ පුදර්ශණය මගින් පෙන්වා දී තිබිණා.

මේ පුදාර්ශණය ඔහු ගේ ජීවිතය පිළිබඳ යම් පුක්ෂේපණය ක් ද විය. පුදාර්ශණ සමරු කළඹ ට විවරණය ක් ලියා ඇති චරිත් පැල්පොල මහතා 1997 ජූනි 15 වෙනි දා Sunday Island පුවත් පත ට තවත් විචාරය ක් සමග කවිය ක් ද ලියා ඇත. 4 වන පිටුවේ පළ වන්නේ එම කවිය යි. ලිපිය පිටු අංක 55 - 56 හි පළ වේ.

මේ පුදර්ශණය උදෙසා ව කළ පළ වූ පුවත් පත් ලිපි අධෳයනයේ දී පෙනී යන්නේ ශිල්පියා ගේ අරමුණු හා කාර්ය භාරය මුදිත මාධෳය ට හරියාකාර ව ගුහණය වී ඇති සැටි ය කි. (ආශිත ලිපි 26 සිට 30) මහාචාර්ය වී.පේ. ගුණවර්ධන විසින් ජයදේව නම් අන්වර්ථ නමකින් 1997 ජූනි 02. Sunday Island පතුය ට ලිපිය ක් ලියමින් සරත් චන්දුපීව චිතු ශිල්පියෙකු, මූර්ති ශිල්පියෙකු හා කුඹල් කලා ශිල්පියෙකු ලෙස ගෙන ඇගැයීම ට ලක් කරන අතර, නුතන කලා කෞතුකාගාරය ක් අප රට ට නොමැති කමේ කණස්සල්ල මේ පුදර්ශණයෙන් පුකාශ කර ඇත. එම සම්පූර්ණ ලිපිය පසු පිටෙක පළ වේ.

'සරත් චන්දුපීව දෘෂෘක කලා ගමන් මග' පුදර්ශණයේ අංක 11 - 15 දක්වා කෘති එම වකවානුව ට අයත් ඒවා ය.

pot from 'Art in Pottery' 1997 Photographer: Charith Palpola

සරත් චන්දුජීව ගේ හතර වැනි ඒක පුද්ගල පුදර්ශණය 2000 වසරේ නොවැම්බර් මස ලංකා ඔබරෝයි හෝටලයේ Artrium ශාලාවේ දී පුදර්ශණය කෙරිණි. ලංකා ඔබරෝයි හෝටලයේ මහජන සබඳතා කළමණාකාරිණී (Public Relations Manager) වශයෙන් කටයුතු කළ නර්මදා එල්. මුලර් මහත්මිය (Narmada L. Mullar) විසින් පුදර්ශණය සංවිධානය කරන ලදී. මේ සඳහා පූර්ණ අනුගුතය දක්වා ඇත්තේ කොළඹ ඩොයිට්ෂ් බැංකුව (Deutsche Bank) හා ලංකා ඔබරෝයි තෝටලය (වර්තමාන ද කලම්බු ප්ලාසා) විසිනි.

පුදර්ශණය සඳහා ලෝකඩ මූර්ති 07 ක් හා තඹ තහඩු වලින් නිමැවුණු චක් ස්ථාපන (installation) මූර්තියක් ද, විවිධ මාධනයන් ගෙන් කෙරුණු චිතු 17 ක් ද, ඉදිරිපත් කර තිබණි. චතු සියල්ල හා 'අඵත් අවුරුද්ද' ලෙස නම් කෙරුණු විශාල ස්ථාපන මූර්තිය නිර්මාණය කර තිබුණේ 2000 වසර තළ ය.

එවකට ඔහු විසින් අධෳයනාංශ පුධාන ධුරය දැරෑ කැලණිය විශ්වව්දනාලයයේ සෞන්දර්ය අධනයන ආයතනයේ චිතු හා මූර්ති අධ්නයනාංශයේ නවක සිසුන් පිළි ගැනීම සඳහා එම වසරේ අපේල් මාසයේ පැවැත් වූ උත්සවයක දී එම ස්ථාපන මූර්තිය පුථම වර ට අධෳයනාංශය තුළ පුදර්ශණය කර තිබිණි.

අනෙක් ලෝකඩ මූර්ති 07 නිර්මාණය කර තිබුණේ 1995 වසරේ රුසියාවේ මොස්කව් නුවර රාජ්‍ය කලායතනයේ (සුරිකොව් ආයතනය - Surikov Institute) ශාස්තුපති උපාධි වනපෘතිය ට කෙරුණු අධ්නයනයන් ලෙස ය. 'මහා පුරුෂ සංකල්පය' හෙවත් බුද්ධත්වය මූර්ති වල තේමාව විය.

03

^{01.} Mahapurisa bronze/height 69 cm, 1998, 02. New Year installation patinated copper 2000 03. Ordered Disorder plywood and oil on board 63cm x 98cm, 2000 Photographer: P.N. Galapita

මහාචාර්ය ඇල්බට් ධර්මසිර විසින් පුදර්ශණ සමරුව ට රචිත විවරණය හා නාමල් ජයසිංහ මෙනෙවිය විසින් 2001 ජනවාරි මස 28 වැනි ඉර්දා සිඑමිණ පුවත් පතේ පළ කරන ලද එහි සිංහල පරිවර්තනය සමග තලිතා මැතිව් (Talitha Mathew) විසින් 2000 දෙසැම්බර් 3 වැනි දා Sunday Times පුවත් පත ට ලියූ Sarath at the Artrium, (ලිපි පිටු අංක 57 - 60 හි පළ වේ) (ආශිුත ලිපි 31 - 36)

බුදුන් වහන්සේ පිළිබඳ ව අප මෙතෙක් දැක පුරුදු පෙර දිග ශෛලීය මූර්ති වල ට වඩා වෙනස් ආකාරය ක දෘෂ¤ රූප පෙල ක් මේ පුදර්ශණයෙන් ගෙන හැර දක්වා තිබිණි. එය පෙරදිග පුතිමා විදාහව ට අදාළ මූර්ති කලා වියරණය ත්, අපරදිග අමුර්ත වාදී කලා වියරණය ත් අතර මනා මුසු කිරීම ක් විය.

චම පුදර්ශණයේ ලෝකඩ මූර්ති සියල්ල හා තඹ ස්ථාපන මූර්තිය ද ලබා ගෙන ඇත්තේ කොළඹ ස්වීට්සර්ලන්ත තානාපති කාර්යාලයේ සේවයේ නියුතු ව සිටි ස්විට්සර්ලන්ත ජාතික මහතෙකු බව වාර්තා වේ.

සිය විශිෂ්ඨ ගුරුවරයෙකු වූ තිස්ස රණසිංහ ට පසු ව මෑත ඉතිහාසයේ ලෝකඩ මූර්ති පුදර්ශණය ක් පැවැත් වූ මූර්ති ශිල්පියා වන්නේ සරත් චන්දුපීව ය. ඔහුගේ මෙතෙක් පැවැත් වූ ඒක පුද්ගල පුදර්ශණ හතර චකින් චක ට වෙනස් වූ විවිධත්වයෙන් පිරි දෘෂා කලා නිදසුන් විය.

1996 එංගලන්තයේ මැක්ම්ලන් පොත් පුකාශකයන් විසින් පුකාශනය ට පත් කළ The Dictionary of Art හි දක්වා ඇති පරිදි තිස්ස රණසිංහ ට පසු සාර්ථක මූර්ති ශිල්පියා සරත් චන්දුපීව යයි අනුමාන කිරීම මේ පුදර්ශණ සියල්ල තුලින් ඔහු තහවුරු කර තිබිණි. (ආශිූත ලිපි 37)

මෙවර පුදර්ශණයේ අංක 16 - 25 දක්වා කෘති 2000 වසරේ 'Form and Feeling' පුදර්ශණය සංකේත වත් කරයි.

මේවර පුදර්ශණයේ අංක 26 න් දැක්වෙන්නේ කෞතුක වස්තුව ක පුති නිර්මාණය කි. චනම් 1968 වසරේ දී අනුරාධපුර දිස්තික්කයේ අලවාව සිරිසඟවෝ විහාරයෙන් සොයා ගන්නා ලදු ව අගු ගණ පපුරා වස්තුවක් ලෙස දැන ට කොළඹ කෞතුකාගාරයේ V.3 වශයෙන් අංක කර පුදර්ශණය කෙරෙන අවලෝකිතේශ්වර වෝධිසත්ව පුතිමාවේ අධායයනය කි. මෙය නිර්මාණය වීමේ පසු බිම මෙසේ ය.

මොස්කව් නුවර රාජන කලා පර්යේෂණ ආයතනයේ මහාචාර්ය ඉරිනා රීගරයෙව්නා හා ගනේෂ්කවයා යන අය ගේ උපදේශකත්වය යටතේ ඔනු විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පර්යේෂණ නිබන්ධනය වූ .ශී ලංකාවේ වෙහෙරගල බෝධිසත්ව අවලෝකිතේෂ්වරයාණෝ. ('Bodhisattwa Avalokitesvara from Veheragala, Sri Lanka' A classical Sinhalese Bronze from Colombo Museum) කෘතිය ට 1999 වසරේ දී ඔනු ට දර්ශණ ශූර් උපාධිය පිරි නැමිණි. පර්යේෂණ නිබන්ධනයකින් නොනැවතුණු ඔහු පායෝගික මූර්ති ශිල්පියෙකු ගේ ගති ලකෂණ තහවුරු කරමින් සිය පර්යේෂණ පුස්තූතයේ නියමිත පුමාණය ට ම ලෝකඩ පුතිමූර්තියක් නිර්මාණය කරන ලදී. මෙය ඉතා විරල සිදු වීමක් වෙනවා මෙන් ම 1974 දී විශ්වවිදාහලයය ට අනුබද්ධ වූ රජයේ කලා හා කලා ශිල්ප විදාහලය නොහොත් වර්තමාන සෞන්දර්ය අධනයන ආයතනයේ විතු හා මූර්ති අධනයනාංශයේ අභනන්තර ආචාර්ය මණ්ඩලයේ පුථම ආචාර්ය උපාධි ලාභියා වීම ද මේ සමග සිදු වෙයි.

සිය දෘෂත කලා අධතාපනය ආරම්භ කල ස්ථානය මෙන් ම පසුව සේවය කළ ස්ථානය ද වූ කැලණිය විශ්වවිදතාලයයේ සෞන්දර්ය අධතයන ආයතනයේ අධතකෂ ධුරය ට 2001 වසරේ දී සරත් චන්දුපීව තේරි පත් විය.

මෙම ආයතනය විශ්වව්ද කල තත්වය ට පරිවර්තනය වී ඒ වන විට ගත ව තිබූ අවුරුද 27 ක කාලය තුළ එම ආයතනය තුලින් ම තේරි පත් වූ පුථම අධ ියක්ෂ වරයා ඔහු වූ අතර ඒ තාක් අධ ියක්ෂ ධුරය සඳහා පත් වීම් ලැබ තිබුණේ අනිකුත් විශ්වව්ද කල හා ආයතන වලින් පැමිණි වෙනත් විෂය පුවීනයන් ය. පරිපාලන වසූහය හා පාඨමාලා වල ආරම්භ කෙරුණු පුතිසංවිධාන හේතු කොට ගෙන නැගුණු බාධක රැල්ල ක ට මුහුණ දීම ට ද ඔහු ට සිදු විය.

2001 පෙබරවාරි සිට 2002 සැප්තැම්බර් දක්වා කාලය තුළ සුපුරුදු දෘෂෳ කලා නිර්මාණ ඔහු අතින් නිම නොවුනු අතර ආයතන සංවර්ධන හා විෂය මාලා සංවර්ධනය සඳහා වූ යෝජනා හා අදහස් රාශියක් මේ කාලය තුළ ඔහු අතින් කෙටුම් පත් විය. (ආශිුත ලිපි 38 - 40)

2002 වසරේ අග සෞන්දර්ය අධ්‍යයන ආයතනයේ අධ්‍යයෂ ධුරයෙන් ඉල්ලා අස් වූ සරත් චන්දුපීව උසස් අධ්‍යාපන හා පුහුණු කටයුතු අමාත්‍යාංශය ට අනුබද්ධ ව, ලෝක බැංකු අරමුදල යටතේ ස්ථාපිත කර තිබූ 'විශ්ව විදාහල පුථම උපාධි සංවර්ධනය කිරීම පිළිබඳ ප්රා අවබෝධතා වැඩ සටහන' ට ('Public Awareness programme of the University Undergraduate Development Project' funded by the world bank) සම්බන්ධ කර ගන්නා ලද්දේ චවක ට අමාත්‍යාංශයේ ජෙන්ෂ්ඨ උපදේශක වරයෙකු වශයෙන් කටයුතු කළ ආචාර්ය විකුම විරසූරිය මහතා විසිනි. මින් පසු නැවතත් ඔහුගේ සුපුරුදු දෘෂ්‍ය කලා ප්වාහය සකීය වනු දක්නට ලැබෙයි.

මේ පුදර්ශණයේ අංක 27 - 31 දක්වා කෘති මේ කාල වකවානුවෙන් තෝරා ගන්නා ලද චීවා ය. අමූර්ත පුකාශණවාදී ලකෂණ (abstract expressionism) බහුල ව පෙන්නුම් කරන මේ චිතු සියල්ල චීන කඩදාසි (rice paper) මත මිශු මාධෳයෙන් නිමැවුණු චීවා ය.

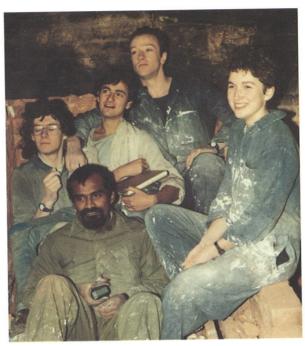
1970 - 1971 වකවානුවේ කොළඹ හොර්ටන් පෙදෙසේ රජයේ කලා හා කලා ශිල්ප විදහලයේ (වර්තමාන සෞන්දර්ය අධ්‍යයන ආයතනයේ විතු මූර්ති අධ්‍යයනාංශය) විදුහල්පති වසිටි ශී ලාංකීය නූතන මූර්ති කලාවේ පුරෝගාමී ශිල්පියා වූ තිස්ස රණසිංහ මහතා එවකට කලා ශිල්ප විදහලයයේ තමා විසින් ආරම්භ කරන ලද පුතිසංවිධාන වැඩ වල ට ඇති වූ විරෝධතා හා බාධා හේතු කොට ගෙන කලා ශිල්ප විදහලයය ත්, රට ත් අත හැර තමා අධ්‍යාපනය ලැබූ බ්තාන්යේ ලංඩන් නුවර රාජකීය කලායතනයේ (Royal College of Art) ආචාර්යවරයෙකු වශයෙන් සේවය ට ඇතුලත් විය.

නිවාඩුව ක ට සිය රට පැමිණි තිස්ස රණසිංහ මහතා පුථම වර ට සරත් චන්දුපීව ට මුණ ගැසුනේ 1986 වසරේ දී ය. මෙම හමු වීම ට මැදිහත් වී ඇත්තේ ගාමිණී මෙන්ඩ්ස් මහතා ය. ඒ අනුව සරත් චන්දුපීව ලෝකඩ මූර්ති වාත්තු කිරීම පිළිබඳ පාඨමාලාව 1987 - 88 වසරේ තිස්ස රණසිංහ මහතා යටතේ වූතානෳ රාජකීය කලායතනයේ මූර්ති කලා අධෳයනාංශයේ දී අවසන් කරන ලදී. ඔහු ගේ ලෝකඩ මූර්ති වාත්තු කිරීම පිළිබඳ ගුරුවරයා තිස්ස රණසිංහ මහතා ය. එවක ට මෙම පාඨමාලාව සඳහා ලොව නන් දෙසින් තෝරා ගැනුනේ වසර ක ට හතර දෙනෙකු පමණි. ඒ වකවානුවේ සරත් චන්දුපීව සේවය කරන ලද්දේ ජාතික තරුණ සේවා සභාවේ ය. තරුණ සේවා නිලධාරියෙකු වශයෙන් වවුනියාව හා කොළඹ දිස්තිුක්ක වලත්, පුධාන කාර්යාලයේත් සේවය කරන අතර දෘෂෳ කලා ශිල්පියෙකු ලෙස ඔහු තුළ තිබූ සුවිශේෂ හැකියාව තේරුම් ගත් තරුණ සේවා සභාවේ සභාපති හා අධෳකෂ ජෙනරාල් ලෙස කටයුතු කළ චරිත රත්වත්තේ මහතා බ්ටිතානෳයේ මෙම පුහුණු පාඨමාලාව ට සභාවේ පූර්ණ අනුගුහය ලබා දී තිබේ.

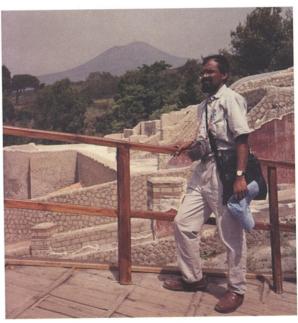
සිය පාඨමාලාව අවසානයේ ඉතාලියේ හා පුංශයේ කලා ගාර හා ස්මාරක නැරඹීම ට සංචාරය කළ සරත් චන්දුපීව චම ස්ථාන වල දී ම අඳින ලද දළ සටහන් වලින් අද ඉතිරි ව ඇති චීවායින් තෝරා ගත් කෘති හයක් මූර්ති ශිල්පියෙකු ගේ සංචාරක දළ සටහන් ලෙස මෙම පුදර්ශණයේ 32 - 37 වශයෙන් පුදර්ශණය කෙරේ.

සිය පාසැල් අධනාපනය අවසානයේ උසස් අධනාපනය සඳහා දෘෂත කලා විෂයය තෝරා ගන්නා සරත් චන්දුපිව රත්නපුර කරවිට මධන මහා විදනාලයයේ චිතු කර්ම ගුරුවරයා වූ ඩී.පී.පේ. ජයදේව මහතා ගේ මග පෙන්වීම මත කොළඹ 07 හෝර්ටන් පෙදෙසේ අංක 46 පිහිටි රජයේ කලා හා කලා ශිල්ප විදනාලයය ට (හේවුඩ් කලායතනය) ඇතුලත් වන්නේ 1973 ජනවාරි මස දී ය.

කොළඹ 07 ඇල්බට් චන්දුවංකයේ අංක 21 එවකට රජයේ සංගීත විදාහලයය ත්, රජයෙ නැටුම් හා මුදුා නාටා විදාහලයය ත්, රජයෙ නැටුම් හා මුදුා නාටා විදාහලයය ත් වෙන වෙන ම ස්ථාපිත ව තිබිණි. 1973 වසරේ දී මේ විදාහල තුනේ ම ශිෂා ශිෂායාවන් ඒකාබද්ධ ව ශිෂා සංගමය ක් පිහිටුවා ගත් අතර එය 'පුගතශීලී සංස්කෘතික ශිෂා සංගමය' නම් විය. ඉන් වසර ක ට පසු ව වෙන් ව තිබූ මේ විදාහයතන තුන ත්, යාපනයේ රාමනාදන් ඇකඩමිය ත් ඒකාබද්ධ කර .ශී ලංකා විශ්ව විදාහලයීය සෞන්දර්ය අධායන ආයතනය පිහිටුවීම සිදු විය. මේ සඳහා විශාල වැඩ කොටස ක් එකල ශිෂා සංගමයේ විසින් ඉටු කර තිබුණි. මෙම ශිෂා සංගමයේ සභාපති හා ලේකම් ලෙස කලා හා කලා ශිල්ප විදාහලයයේ සිසුන් වූ දී.ග. කුමාරසිංහ හා උපාලි එම්. හේරත් යන මහත්වරු 1977 දක්වා ම කටයුතු කර ඇත.

01

02

මෙම කාල වකවානුව තුල මෙම ශිෂ්‍ය සංගමය විසින් සංවිධානය කරන ලද ඉතා ස්මරණීය වැඩ සටහන ක් වන්නේ යාපනයේ විශ්ව විද්යාලයය බලා ගිය ආයතනයේ විශාල ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් පිරිසක් දින පහ ක විතු පුදර්ශණය ක් හා සංගීතය හා නර්තනය ඇතුලත් පුසංග මාලාවක් එම විශ්වවිද්යාලයය තුල පැවැත්වීම යි.

ශිෂා සංගමයේ කියා වන් ට අමතර ව ශිෂා පුජාව අතර දෘෂ්ඨිමය අවබෝධය, විෂය ඥාණය වර්ධනය කිරීම හා වෙනත් අවශේෂ දැනුම දියුණු කිරීම උදෙසා ශිෂා සංගමය අභාගන්තරයේ සංවිධානයක් ඇති කර තිබුණි. එය හඳුන්වා තිබුණේ 'පුබුද්ධ අධාගයන කේන්දුය' යනුවෙනි. එහි පුධාන සංවිධායක ලෙස කටයුතු කර ඇත්තේ සරත් චන්දුපීව යි. විවිධ සම්මන්තුණ, සාකච්ඡා, දේශණ, චාරිකා හා පුදර්ශණ මේ කේන්දුය හරහා සංවිධානය විය.

චකල පාඨමාලා වසර පහ ක් විය. 1978 වන විට පකෂ දේශපාලන බලපෑම් මත ශිෂා සංගමය දෙකඩ වී 'සමවාදී ශිෂා සංගමය දෙකඩ වී 'සමවාදී ශිෂා සංගමය' නමින් තවත් ශිෂා සංවිධානය ක් බිහි වීය. පුතිඵලය වූයේ නව ශිෂා සංගමය බාහිර පුද්ගලයන් ගේ සහය ද ඇති ව පුගතිශිලී ශිෂා සංවිධානය ට මැර පුහාරය ක් චල්ල කිරීම යි. මේ පුහාරයේ දී තෝරා ගත් ශිෂා ශිෂායාවන් ගණනාවකගේ පංති වැඩ අසුරා ආයතනය තුළ තිබෙන අල්මාර් තුලින් පංති වැඩ (course-works) සියල්ල ඇද දමා ගිනි තබා විනාශ කෙරිණි. මේ බෙදවාචකයේ දී සරත් චන්දුපීව ගේ වසර පහ ක ට අයත් විශාල සංඛනාව ක් වූ පංති වැඩ සියල්ල අතුරුදහන් විය.

වාසනාව ක ට මෙන් මේ පුහාරය ට පෙර ආයතනයෙන් බැහැර ට රැගෙන යාමෙන් බේරුණු චෙතිහාසික චිතු පහ ක් මේ පුදර්ශණයේ අංක 37 - 42 වශයෙන් පුදර්ශණය කෙරේ.

මානව රූප අධ්යයන පංති වල දී ඇඳ ඇති මේ කෘතීන් තුලින් කාය ව්ව්පේදනය (anatomy) පිළිබඳ තියුණු විපරම් කිරීමක් පකාශ වේ. එමෙන් ම ඇඳීමේ දී රේඛාව ට යොදන බලය අඩු වැඩි වෙමින් මානව රූපය ක අභයන්තර හැඩ තල සොයා යන අයුරු මේවායින් විදයාමාන වේ. මේ කෘති ශිෂය මට්ටම අභිබවනය කරන ලද ඒවා ය.

මේ පුදර්ශණයේ අංක 43 - 50 කෘති සමූහය අයත් වන්නේ **2004/05** වසර වල ට ය.

Colombo Academy of Arts නමින් 2002 වසරේ දී සරත් චන්දුපීව විසින් ආරම්භ කරන ලද කුඩා දෘෂත කලා පාසැල තුලින් පායෝගික දෘෂත කලාවන් ට ලැදි මෙරට හා විදේශීය ශිෂත ශිෂතයාවන් ට අධතාපනය ලබා දෙන අතරතුර මේ කෘති නිර්මාණය වී තිබේ.

දෘෂ්‍ය කලා හා වාස්තු විදහා උසස් අධ්නාපනය සඳහා විදේශ විශ්වවිදහල වල ට ඇතුලත් වීමට අවශ්‍ය වූ ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යයාවන් වී සඳහා සපුරා ගත යුතු පෙර පුහුණූව හා කෘති සමුච්චය (creative folio) සඳහා මග පෙන්ව්ම මේ පාසැල තුලින් සිදු වන අතර කෙටි කලක් තුළ ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යයාවන් හය දෙනෙකු චී අවස්ථාව උදා කර ගත් හ. විදේශ සිසුන් අතුරින් දෙදෙනෙකු වසර දෙක ක කාලය තුල කොළඹ දී චීක පුද්ගල පුදර්ශනය න් දෙකක් සාර්ථක ව පවත්වා තිබීම ද චී කෙටි ඉතිහාසය ට අයත් ය.

42 - 50 කෘති විවරණය කිරීම අනාගතය ට ඉඩ හැර ඇත.

ශී ලාංකීය මූර්ති කලා ශිල්පියෙකු ලෙස සිය ආචාර්ය වරයෙකු වූ සරත් චන්දුජීව ගේ විශේෂත්වය හා කාර්ය භාරය පිළිබඳ ව තරුණ මූර්ති ශිල්පියෙකු වන මනෝරංජන හේරත් විසින් කරන ලද ඇගැයීම ක් පසු පිටෙක පළ වේ.

නාමල් ජයසිංහ 2005 පෙබරවාරි

References (ආශ්රය ලිපි)

I. Laleeni Fernando 'Revolution by Rebel Potters-New lease of life to a dying industry' The Sunday Times Colombo 1990.12.09

2. තිලකරත්න කුරුවිටබණ්ඩාර 'විශ්මිත මැටිකම් දැක්ම' දිනමිණ 1990.12.29

3. ගුණරත්න රාමනායක 'මැටිකම් පුදර්ශණය' ඉරිදා දිවයින 1990.12.16

4. පුභාත් මානවසිංහ 'නව නිර්මාණ තුලින් මැටියෙන් විශ්කම්'

දවස 1990.12.08

5. පුභාත් මානවසිංහ 'රතු මැටියෙන්' දවස 1990.12.18

6. නිමල් සමරසිංහ 'මැටි පිඩ ට නව රටා මවන අත්'

ඉරිදා ලංකාදීප 1990.12.02

7. Shiran Rajapakse 'Combined Talents shine in Terracotta'

Sunday Times 1990.12.02

8. අනුර හොරේෂස් 'සකපෝරුව පසෙක දමා මැටියෙන් විස්කම් පායි'

දිවයින 1990.11.29

9. Edwin Ariyadasa 'Poetry in Terracotta' Creations in Terracotta

Exhibition Catalogue December 1990

10.පුභාත් මානවසිංහ 'කලා ශිල්පියෙකු දොරට වැඩි ඒ අසිරීමත් මොහොත'

කල්පනා සඟරාව 1991 ජනවාරි

I I. Weekend Reporter 'The Clay collection Terracotta Show'

Weekend Sunday 1990.12.16

12. Albert Dharmasiri 'Sarath Chandrajeewa'

Exhibition Catalogue Contemporary

Art & Craft Association of Sri Lanka, Colombo.

April 1994

13. Madhubhashini 'Figures in Bronze'

Dissanayake The Sunday Times 1994.04.24

14. Colombo (AFP) 'Clerk prophesies doom for petroleum industry'

The Sunday Island 1997.04.06 P.24

15. Bandula Jayawardene 'Creations for a National Museum'

A cultural commentary by pheratima

The Island 1994.05.03

01

16. Albert Dharmasiri 'Chandrajeewa a rare sculptor' The Sunday Observer 1994.04.17

'චන්දුජීව ගේ ජීවයෙන් පිර මූර්ති දැක්ම' ලංකාදීප 1994.04.02 17. දඵගොඩ

18. සිරිනිමල් ලක්දුසිංහ 'සීමා මායිම් ජය ගත් මර්ති ශිල්පී චන්දුජීව' දිනමිණ 1994.05.07

19. Rajpal Abeynayake 'Sarath Chandrajeewa Sculptor, Indubitably the best The Magic in his

genius' Sunday Observer Magazine 1994.01.09

20. සරණපාල පමුණුව 'රූප පොජ්ජ බලන්න ඇවිත්' දිවයින 1994.04.28

21. මනබන්දු විදහපති 'ඝන වස්තුව ක චරිත නිරූපනය' රාවය 1994.05.08 නිහාල් පීරිස්

22. මහාචාර්ය සුනිල් ආරියරත්න 'තමිල් නාඩු පාන්තයේ පිදුම් ලබන සාහිතෳධරයෝ' ඉරිදා දිවයින 1994.05.08

23. රම්ූලාල් වීරසූරිය 'මූර්තිය, ඒ කවර නම් වූ මාධෳයක් ද' දිනමිණ 1994.07.05

24. DANA The International 'The inestimable contribution of the individual to society -Journal of the Sarvodaya Sarath Chandrajeewa's exhibition Movement of a Hundred Portrait Sculptures'

1994 January April

'Art in Pottery' Exhibition Catalogue 25. Charith Pelpola Lionel Wendt Memorial Fund & Studio Times,

Colombo 1997 June

26. විමලසේන ඉහලගම 'කුඹල් කරුවෙකු ගේ ලෝකය' දිවයින 1997.05.31 අශෝක වන්නිආරච්චි

27. A.M. Macan Marker 'Chandrajeewa's Timely Tonic' The Sunday Leader 1997.06.01

28. බනද 'රස පොළව පිළිබඳ ව සරත් චනදුජීව' ඉරිදා ලක්බිම 1997.06.22

29. Charith Pelpola 'Art in Pottery The hands of the potter' The Sunday Island 1997.06.15

30. Jayadeva Marginal comments 'Poetry in

clay Sunday Island 1997.06.22 Page 11

31. නාමල් ජයසිංහ 'හැඩ සහ හැඟීම් - මූර්ති ශිල්පියෙකු ගේ චිතූ' සිඵමිණ 2001.01.28

32. Sunday Leader 'More art and culture at the oberoi' 2000. | | . | 2

33. The weekend express 'Form and Feeling Art Exhibition' Independent Newspaper 2000.11.19

34. Sunday Observer 'Form and Feeling' 2000. 11.19

35. Albert Dharmasiri 'Artist Sarath Chadrajeewa showing his work in Colombo'

Sunday Observer Magazine November 2000

36. Talitha Mathew 'Sarath at the Artrium' Sunday Times 2000. 12.03

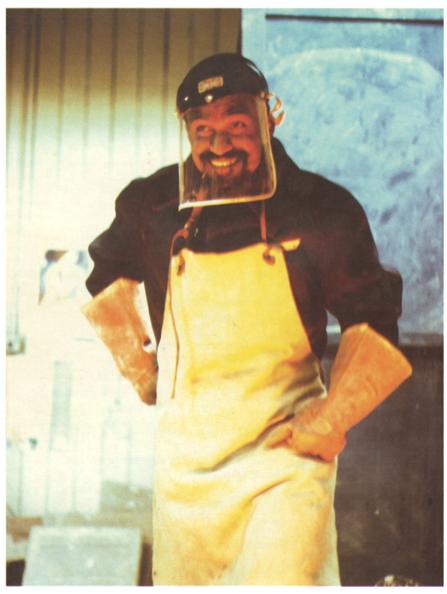

^{01.} portrait of Jayalath Manorathne 1991 Photographer: Nihal Fernando 02. pot from 'Art in Pottry' 1997 Photographer: Charith Palpola

37. Jane Turner Ed

'Sculpture Colonial and Modern periods' Vol. 29 Dictionary of Arts Mcmillan publishersLtd., London 1996 p.462

- 38. Report on the Restructure of the Institute of Aesthetic Studies University of Kelaniya.
- Proposed assessment criteria by the Institute of Aesthetic Studies for the section 2.4 (creative work of the Discussion Paper on schemes of recruitement/promotion of associate Professors/professors U.G.C./VC/18/2 of 18.09.2001.
- 40. Project proposal for 3-year link programme with the Unversity of Oslo, Norway and Institute of Aesthetic Studies, University of Kelaniya, Sri Lanka. Made report including the curriculum of the post graduate diploma in Bronze Casting.

Chandrajeewa at the bronze foundry, RCA, London, 1988 Photographer: Kerry Hamman

POETRY IN TERRACOTTA

Review by Edwin Ariyadasa Exhibition catalogue of 'Creation of Terracotta' 1990

The generally held view is that terracotta is too recalcitrant a medium for refined expression. As a result of this arbitrary assumption most creative artists tend to relegate it to limbo. If the medium is utilized at all, it is made to sub serve more 'exalted' media and only limited functional use is made of it.

The present display of a whole range of terracotta creations of a surprisingly high aesthetic quality, will perhaps for the first time enable Sri Lankan connoisseurs to drastically revise their views about what a creative artist could achieve in terracotta.

The works on display are the products of Sarath Chandrajeewa a young artist whose creative fertility had been nurtured through a series of awards and scholarships.

To judge from the works Sarath Chandrajeewa has placed on display at this Exhibition, his terracotta vision does not seem to recognize bounds. The viewer of his products cannot help but get the impression that he has almost totally exhausted the possibilities of the medium of terracotta.

The functional and utilitarian pieces on exhibition extend both to indoor and outdoor environments.

In this pieces meant primarily for use indoors, he exhibits his creative imagination admirably. Adapting certain traditional motifs, the artist gives them new uses. A piece that impressed me very much is the terracotta ash-tray, inspired, amusingly enough, by the shape generally given to the humble village toddy-pot.

The terracotta honey decanter, is shapely enough to serve as a decorative item, even if it did not have a functional purpose as in the present instance. Wall plaques, mantle piece adornments, substantially made and exquisitely shaped tall vases, that could aesthetically fill interior spaces, tiny summoning bells all bear witness to a prodigious creativity.

It is as if Terracotta Artist Ratnayake Mudiyanselage Sarath Chandrajeewa challenged artists in other media and said "What you can do, I can do better".

Sarath Chandrajeewa's collection has within it items that could be assembled into an ensemble to satisfy the demands of even the most exacting interior decorator.

The whimsical touches please immensely. Various beasts and monsters that could inhabit only Sarath Chandrajeewa's imagination, have achieved in this collection an intriguing terracotta life.

02

^{01.} pot from 'Creations in Terracotta' 1990

^{02.} honey decanters from 'Creations in Terracotta' 1990 Photographer: Sarath Perera

His terracotta garden items have the special characteristic of being able to adorn while merging unobtrusively into the background. These, therefore, provide a stark contrast to some popular garden decorations which so grossly and glaringly attract attention to themselves.

Chandrajeewa has fashioned garden seats in terracotta, in a combination of utility with artistry.

The appealing finish of the works lays bare his craftsman side. His products are fired in an improvised kiln. His preoccupation is essentially with quality, craftsmanship and imaginativeness.

Sarath Chandrajeewa practices a craft that is as old as man from the dawn of human civilization, man expressed his creativity through clay. Its suppleness, its widespread availability, and the sense of power it would have given to primitive people who could shape it at will made it a universal medium during the dawn of history.

In ancient Babylonia, the quality of whose culture was determined by the Twin Rivers, they built the first libraries in human history, depositing clay tablets. These terracotta books, represent perhaps the only time, that this medium was used to produce tones.

But other cultures, had an infinite variety of uses for this medium. In Indus-valley civilization, toys and other playthings for children had been fashioned out of clay. The ancient Sanskrit Play *Mrccha Katika* (Toy clay cart) by Shudreka, is witness to the many uses terracotta was put to by the ancients.

But, Sarath Chandrajeewa, goes a step forward.

He has utilized terracotta, to accommodate the needs of the far more complex civilization of our modern times.

His collection therefore is a vivid demonstration of what is possible for the medium of terracotta if it is imaginatively handled.

To take up a down to earth issue, apart from the purely aesthetic facets Sarath Chandrajeewa opens a new vista of commercial opportunities for terracotta creations.

These products will invariably have an appeal to the more discriminating local consumers. They are quite likely to win the mind of connoisseurs in foreign countries as well, because they project an exotic image while being utilitarian.

When we felicitate Sarath Chandrajeewa for this achievement, we will not at all be able to overlook the active contribution of Harold Peiris, without whose concerned sponsorship this collection would not have been gathered into an Exhibition.

02

'CREATIONS' FOR A NATIONAL MUSEUM

A Cultural Commentary by **Pheratima THE ISLAND** Tuesday 3rd May, 1994

Attracted by a colourful poster hanging on a tree, which told him of an Exhibition of Sculpture called "The Creation" Pheratima was on his way to the National Art Gallery on Ananda Coomaraswarmy Mawatha to see it, when he was distracted to a flower exhibition taking place on the other side of the road. "Flowers", said Pheratima to himself "are, after all, creations, though of a different creator", and flowers, he remembered had been the first objects of beauty to feast Pheratima's aesthetic sense. Though he had been there with these creations of God (or nature if you will) since his childhood, he didn't mind staying on a little longer with them at the Vihara Maha Devi Park, but time was running out, and the evening shadows falling, so he veered back to his original destination.

I must say, Pheratima never regretted the decision to change course. The "Creations" exhibited at the National Art Gallery provided him with an experience of a kind he had not ever known before. (Do not call this hyperbole till you've done your own visit). The sculptures on show were a hundred heads in bronze created by a bespectacled and goat-bearded young man, Sarath Chandrajeewa, a lecturer at the Institute of Aesthetic Studies of the University of Kelaniya. The human head that had been behind these creations has actually been deft and the crowd that was present at the time of Pheratima's visit was certainly encouraging. The people of his country, Pheratima has always believed, when given a good thing, knows how to recognize it.

An ocean of heads

The hall of the Art Gallery's left-wing was an ocean of heads, as Pheratima entered it. They were the heads of local personalities of our time who, for some strong reason, mostly aesthetic, had impressed the sculptor. Each bronze represented a personality who, during the last ten or twelve years, if not for a longer period had played some significant role in the cultural life of the nation, most of them in the sphere of arts and letters, and a few from the world of science. From the distance of the entrance, I saw the head of Amaradeva on to my left and to my right the head of Nanda Malini, both holding affectionately their favourite instruments.

Somewhere in the centre were Chitrasena and Vajira, guru and pupil inseparably pound to the dance. Dr. P.R. Anthoniz was almost slipping his surgical hands into his surgical gloves.

03

^{01.} portrait of musician Khemadasa 1991, 03. portrait of dramatist Henry Jayasena 1991 Photographer: Nihal Fernando 02. portrait of film star Malini Fonseka with her portrait 1991 Photographer: Sarath Perera

At the far end of the gallery was Henry Jayasena with a characteristic finger on his left cheek and, not far behind, was his dramatist contemporary, Sugathapala de Silva of the disheveled hair and balding head. Not far from them too were Trelicia Ginawardene of Lucihamy fame and poetess Monica Ruvanpathirana with her typical hair knot. In between was novelist and writer, K. Jayatilake of the rough exterior and the sensitive heart, neighbour to Madawala Ratnayaka looking like a pastoral poem, sensitive whether and without. Two confident faces of women were that of Somalatha Subasinghe and Anoja Weerasinghe, placed at either extreme of the hall, as they are in the world of cinema and stage.

In the Perahera

Panibharata, exponent of the traditional Kandyan dance, S.P. Charles, of the art of Bali painting, Premakumar Epitawela, still remembered for his ballet Salalihini Sandesa and Avan-Gardist like Siri Gunasinghe, pioneer of the Nisandas school were all in Chandrajeeewa's perahera of personalities.

Appropriately, against the opposite wall to Henry Jayasena and Sugathapala de Silva were three other men of the theatre their hands themselves suggestive of their contributions. There was the bust of the late Dayananda Gunawardana on a stand with colourful traditional floral motifs, and of Jayalath Manorathna on a stand with a Talamala design. Bandula Jayawardene was in a mood of sophoclean tragedy on a stand suggestive of Greek architecture while Dr. Roland Silva had a stand inscribed in Brahmi script. Gunadasa Amarasekera too was in a contemplative stance while Nihalsingha stood staid and stolid.

There were also the noteworthies of the clergy, the Ven. Walpola Rahula and the Revd. Fr. Ernest Porutota, Gananath Obeysekera was a virtual Greek Apollo with a head of Medusa's hair, and in the same collection was his film-director brother Vasantha. I must confess it took me some time to identify Edirivira Sarachchandra and A.V. Suraveera while a little more time to justify Sarath Amunugama and Gamini Fonseka's presence until I recalled they were there by their own right as artists and not politicians.

Several years ago one used to think of Amunugama as a poet of promise and a critic with an incisive insight and I have never failed to enjoy a performance of Gamini Fonseka, on the silver screen.

Chandrajeewa's selections, however, had not been dependent entirely on print-media publicity. He had in his collection many men who had rendered unforgettable silent service, unknown to publicity. Such were H.D. Sugathapala, one-time Principal of Royal Primary who had played a significant role as Chairman of the Sinhala Drama Panel and paved the way for many of the theatre personalities

01

01. portrait of novelist Monica Ruwanpathirana 1991 02. portrait of media consultant H.N. Gunasekara 1991 - Photographer: Nihal Fernando

whose heads adorn this exhibition. In the same category of silent workers were Somapala Hevakapuge and the late Piyasena Gunatileke. Last but not least among these was Harold Peiris, President of the Contemporary Art and Crafts Association of Sri Lanka who were the sponsors of this exhibition.

One of the heads in the collection, that of sculptor Tissa Ranasinghe, Chandrajeewa's Guru would be well known to the world of art as the face of one-time principal of the College of Fine Arts which is now the Institute of Aesthetic Studies. But less well known yet relevant to the subject of this exhibition is the fact that, virtually two decades ago, three heads sculpted by him were the first acquisitions of similar sculpture acquired by the National Art Gallery the heads of Romulus Silva and Annie Boteju of the Tower Hall stage and of Senarath Paranavithana who needs no introduction.

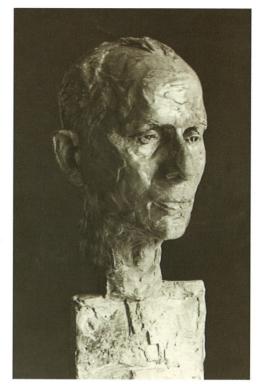
But the present exhibition is a vaster store than that of the guru. Chandrajeewa's selection is based on different criteria. It depicts a slice of Sri Lanka's cultural history, a period of re-awakening most lively and far-reaching in its effects, a period created not by a single human hand but by social forces that are clearly distinguishable and nationally important. According to these criteria, there is no doubt there could have been many more sculptures here but the artist undoubtedly had practical reasons for limiting his work and inevitable circumstances of time and funds.

For a permanent gallery

Pheratima joins the many who were of the view that this excellent collection should form the nucleus of a permanent gallery of Sri Lanka's National Museum. These fine sculptures need not be allowed to perish like the flowers on the other side of the road. Let not "No money" be the answer to this majority plea.

Pheratima would like to add that he saw in the newspapers a photograph the President himself opening the exhibition with the Minister of Cultural Affairs and Education by his side, in a mood of joy I've never seen him in before. Let us hope that this proposal reaches their ears and is realized soon.

(Bandula Jayawardhana writing by the name, Pheratima was the former Editor-in-Chief, Encyclopedia of Buddhism, former Editor, Sinhala Encyclopedia of World Drama and former Chairman, Sinhala Drama Panel.)

01

02

POETRY IN CLAY

Marginal Comments by **Jayadeva THE SUNDAY ISLAND** June 22, 1997

At the Institute of Aesthetic Studies, where Sarath Chandrajeewa studied, and where he currently teaches, clay work occupies a rather lowly position. The very term 'meti weda' (the standard curricular sinhala for clay work) suggests a rude, mundane and intellectually shallow pursuit. Painting, graphics and (to a lesser extent) sculpture rate high as art! The medium of clay, especially pottery, is consigned to the humbler realm of craft. And, in the general understanding, craft is subordinate to art.

This I suspect is a fairly common circumstance. Clay is burdened with unflattering connotations everywhere. It is messy. It involves sweaty labour, if not muscular effort. At first glance it may appear to lack the grace, refinement and meticulous detail of painting. This perception of clay is reflected in its metaphoric usage; it carries no implications of the transcendental. It is heavy and earthbound.

So clay-and hence pottery- gets pushed into an obscure corner in the artistic establishment. Now Sarath Chandrajeewa has embarked on the task of rescuing pottery from its fallen state. His latest exhibition, held at the Lionel Wendt Gallery a fortnight ago, was a magnificent vindication of clay as a medium of plastic and tactile expression. Chandrajeewa has staged pottery "shows" before, but the June event surpassed his previous efforts in both the quality of his work and the architecture of the display.

Sarath Chandrajeewa has shown steady growth from the time he first revealed his work to the public. With each successive exhibition, he has been able to add substance and significance to pottery as an art form. What I found most striking this time around was the dynamic quality of the forms he has created. Some of the exhibited pieces departed from the regular symmetries of shape that one tends to associate with pottery. Others preserved smooth and flowing contours. But most of them projected a sense of movement, or a kind of life within. Placid stillness is not a characteristic of Chandrajeewa's pottery. The objects created a living, pulsating environment. I am sure there would have been many visitors to the exhibition who felt this kinetic dimension of Chandrajeewa's pottery.

Chandrajeewa confesses to a grand dream concerning pottery. He wants to bridge the gap between painting and pottery - bridge it by infusing into pottery the same degree of care, imagination and concern that painting customarily elicits from its practitioners.

Chandrajeewa is exceptionally well endowed to take on such a project. Indeed, I cannot think of any other practicing artist in Sri Lanka better equipped for the purpose, for Chandrajeewa both paints on canvas and works in clay. The conflation of the two media has, as it were, already occurred inside him, in his artistic philosophy. This recent exhibition was primarily modulated by this acknowledgement of pottery as a worthy form of art.

Considered from the larger perspective, Chandrajeewa's endeavor denotes a return to tradition. To say this is not to imply that he demonstrates an indulgent fixation towards traditional motifs and designs. Rather, the point is a commonplace of art and cultural history. Going by the available evidence, pottery is without doubt one of the oldest decorative and functional art forms practiced in organized human society. It may even be the oldest.

Clay appears to have been the medium in which early humans first attained the fusion of function, form and beauty. Accomplishments in pottery take us all the way back to the prehistoric era. When we come to recorded times, we think of the Jomon and Hanwa periods of Japan, the China of the Tang and Sung dynasties, the Incas of Peru and the Greeks. We think also of our South Asian inheritance which is pre Buddhistic in origin.

Humans have been evolving visual and tactile expression in clay for five thousand years. Perhaps more. And while themes, motifs and shapes recur, each civilization and each period has its distinctive mark. Clay objects preserve the stamp not of individual makers but of historical epochs and spans of time. Quite aptly, the invitation to the Chandrajeewa exhibition preview contains a quotation from the Bible: "Arise and go down to the potter's house, and there I will cause thee to hear my words. Then I went down to the potter's house and behold he wrought a work on the wheels."

The potter's heritage is rich, vast and strong. Deeply aware of this cultural fact, Chandrajeewa has drawn up an ambition agenda for pottery, with himself as its prime actor. Speaking to him, one gets a sense of bubbling energy. His personality bespeaks a bright, confident, pervasive engagement with the plastic, tactile material that he moulds into vibrant shapes.

I have known Sarath Chandrajeewa long enough to appreciate the vitality of his dream. He is still young and the best years are ahead. His exposure to art instruction, first in the UK under the aegis of his mentor Tissa Ranasinghe, and currently in Russia from a somewhat different angle, has appreciably improved his skills and enlarged his horizons without weakening the umbilical links that bind him to the clean clay of Dankotuwa. I have great hopes for him.

01

02

Huge temptations beckon the artist in these days of the allembracing market-place. I am sure Chandrajeewa knows the dangers and will resist over-exploitation. In this regard, it was most encouraging to note that Chandrajeewa had avoided the over-pricing habit of many Sri Lankan painters and sculptors. As one visitor was heard to say, Chandrajeewa's prices were moderate and very reasonable.

This moderate pricing policy is yet another commendable aspect of Chandrajeewa's philosophy as painter, potter and sculptor. He told me that he wishes for a situation where certain items on display would not be beyond the reach of the average visitor. He plans to enlarge this option at his next exhibition, and offer at least a selection of paintings at nominal prices.

While congratulating Sarath Chandrajeewa and wishing him well, I must end this commentary with my usual lament. Whenever an exhibition like Chandrajeewa's ends, I become painfully conscious of the lack of a gallery possessing permanent collection of this country's modern art. Works that should be on permanent display for generations to come disappear into private homes or leave the country. If they are brought together at all, it will be within the covers of a coffee table volume. The nation and its modern art deserve a better deal.

(Prof. A.J. Gunawardene writing by the name Jayadeva was the former Head of the Department of English, University of Sri Jayawardenepura and former Director of the Institute of Aesthetic Studies, University of Kelaniya.)

ART IN POTTERY Charith Pelpola , Studio Times The SUNDAY ISLAND June 15, 1997

In every age and every successive generation, art undergoes a change, and adaptation to the ever changing climates of our cultural experience and attitudes.

Sometimes this change is heralded by an explosion of shocking colour and concepts, couples with futuristic techniques-driving the point forward, but perhaps distancing itself from the audience that matters. However, change can also be brought about by the quietest of revolutions; the softest of steps, and the most subtle of suggestions.

This is Sarath Chjandrajeewa's quiet revolution. At his exhibition at the Lionel Wendt Gallery last week, we saw a side of art that we had all but forgotten. His pottery recalls a return to the land, an acceptance of the soil that remains beneath our feet, and its reassuring presence, though concrete jungles may choke and war-machines may ravage.

The poetry in his lines, given substance in clay and in canvas, were drawn from the changing moods of nature, and a reflective meditation of the land from which we came. The monsoon rains beating relentlessly against a window; the peeling flames of blue gum and pera bark; the supple rhythm of reptile skin; the revolving spheres of life and landscape. I saw it all, and perhaps others saw much more.

And that, surely is the joy of such an experience; the "Art in Pottery". To be open to this suggestion, that we are being offered an insight into something new. Something that will be with us, and become an accustomed vision of art. No longer should we limit our creative canvas to the cloth that holds colour rigid and still. There are countless other surfaces to explore. Clay is one of them.

Sarath is showing us his life. The life that he knows and the work that he loves. His art is classless; a personal expression of what he sees, what he knows, and what he feels. Why show anything more complex? It is why he hasn't branched into more controversial fields. He addresses only what he is familiar with; the everyday life of a potter, sculptor, artist, and teacher - exploring, as anyone else, his mentality, spirituality and changing way of life.

So Sarath's message is clear. To the young artists of the new generation: show that you feel within yourself. Read the poetry that lies within the land, and give it form and celebrate its heritage. Be true to yourself, and your artistic expression will surely flow, unending. Persevere with your work, and the world will listen - eventually.

ARTIST CHANDRAJEEWA SHOWING HIS WORK IN COLOMBO

SUNDAY OBSERVER MAGAZINE November 26, 2000

The Oberoi's Artrium has come alive once again, with the Lanka Oberoi holding its second art exhibition co-sponsored by Deutsche Bank, from November, 24, 2000. The art exhibition titled "Form and Feeling" features paintings and sculptures by sculptor/artist Dr. Sarath Chandrajeewa, a well-known artist with a fine reputation for sculptures, classified as master pieces in their own right.

Sarath Chandrajeewa made a stunning impact on the contemporary art scene in Sri Lanka, with his sensational exhibition of hundred portrait heads of eminent Sri Lankan personalities, held in the National Art Gallery, Colombo, in April 1994.

The exhibition established his reputation as a portraitist par excellence. Every medium he touches vibrates with originality. He revolutionized the art of studio pottery ("Creations in Terracotta", National Art Gallery, 1990 and "Art in Pottery", Lionel Wendt Gallery, 1997) with his dynamic, innovative forms.

As a sculptor his creations are basically figurative although at times he gravitates towards an approach that can be identified as semi-abstraction or abstraction. The present exhibition of paintings and sculpture represents a watershed in the development of his creative path. The emphasis seems to be more on painting than sculpture. It reflects his creativity and energy in the medium of painting. Works of sculpture are limited to a few pieces submitted as part of a project for the Masters Degree at the State Institute of Academic Art in Moscow in 1995. The thematic content of these sculptures is the interpretation of the Mahapurisa concept of the Gautama Buddha.

His language of painting makes no identifiable reference to the visible world. These paintings do not represent or reinterpret nature but follow its principles and forces. Nature is always the source of his creative impulses. These works can be interpreted as abstract, non-objective or pure painting. The purpose of representation is to interpret the visible reality. The aims of abstract art is to express the spiritual reality.

In these paintings, the manipulation of positive and negative spaces draws a parallel with forces of life and nature. Both positive and negative spaces express volume. In these passionate paintings of Chandrajeewa, the adjustment of formal Relationships are precise. Study of Chandrajeewa's artistic creations has convinced me that an artist is born, and must possess sensitivity and superiority of mind that cannot be taught.

Albert Dharmasiri
Senior Lecturer in Art
Institute of Aesthetic Studies
University of Kelaniya

Talitha Mathew SUNDAY TIMES December 03, 2000

Sarath Chandrajeewa, sculptor, painter and master of terracotta, is no newcomer to the Sri Lankan art scene. Two exhibitions of pottery at the National Art Gallery (1990) and the Lionel Wendt (1997) established his reputation as a man with a very individual way with clay. In 1994, he made heads turn with a hundred bronze heads of well-known and contemporary personalities, displayed at the National Art Gallery.

Form and Feeling, which was open to the public at Artrium, the Lanka Oberoi, from November 23 to 29, show-cased a combination of sculpture and painting. While the quality of the sculpture in terms of power, passion and strength of execution cast the paintings in the shade-as far as work in different media can be compared, - the juxtaposition of varied styles of expression, did create an intriguing ambience.

The real head-turners among the exhibits were the *Mahapurisa* range of Buddha heads and figures. *Mahapurisa IV* is a striking creation showing the figure of a *Bhikku* with the fan held defensively across the chest as a barrier against the world? The sensitively chiseled features are in bronze with a greenish tinge and an irregular halo effect frames the work, which is not hollowed out but three-dimensional from all angles.

Contrasting treatment is given to *Mahapurisa III* which foregrounds the strong, sharply etched face of the Buddha with an aureole appropriately composed of Bo leaves.

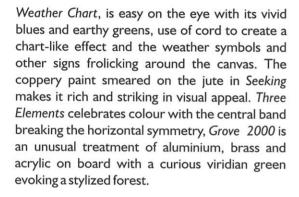
Yet another exploration of the same subject takes the shape of a bronze stand in *Mahapurisa V* with a triangle within a circle within a square within a set of circles, within a square frame. The central motif in the triangle, using negative space very effectively hints at *nirvana*, because the shape occupied by the Buddha is there, but the actuality is absent. The concept is subtle yet strong and draws the viewer into brooding about the significance of the central triangle, perhaps a representation of the triple gem.

Among the paintings selected for the exhibition, the use of textures seemed more effective than the use of colour. Most compelling were the paintings which kept the use of colour to a minimum, playing instead with contrasts of material and the feel of varying textures.

The artist is bold in experimenting with tar and aluminium as in *Head I*, oil, acrylic and canvas on jute in *The Authority*, mesh, and dry flower in *Seeking III* and copper sheet and jute on board as in *Seeking*.

With a bold central installation, New Year, the paintings were effectively interspersed with sculpture. However, one wonders why the paintings in the same series were not grouped together (or fairly close together) as in the brochure, to enable the viewer to compare the progression the artist's thought and the changes in composition as in the Mahapurisa series. While conceding the artist's right to arrange his exhibits as he thinks fit, the two paintings on Dawn, for instance, one bleached of colour, a study in cream, would have been as interesting contrast, cheek by jowl with the other, which is a shout of crimson, high lighted with yellow and banded with white. The same comment goes for Head I and II, Seeking I, II and III, Inheritance I and II.

An interesting visual experience and one hopes that Artrium will continue to encourage encounters between viewers and good art. The exhibition was sponsored by the Lanka Oberoi and Deutsche Bank.

02

^{01.} Dawn I Oil and cloth on canvas 124 cm x 78 cm 2000, 02. Seeking III Oil, mesh and dry flower on canvas 48 cm x 60 cm 2000 03. The Authority Oil , acrylic and canvas on jute 109cm x 108cm 2000 Photographer: P.N. Galapita

හැඩ සහ හැඟීම් - මූර්ති ශිල්පියෙකු ගේ චිතු නාමල් ජයසිංහ

වර්ෂ 2001 ක්වූ ජනවාර මස 28 වැනිදා ඉරදා සිළුමිණ

ශී ලාංකීය නූතන කලා පුවාහය ට සරත් චන්දුජීව සංවේදී බලපෑම ක් සිදු කළේ අප සමාජයේ පුබල චරිත සියය ක් තෝරා ගෙන ආලේඛන මූර්ති සියයක පුදර්ශණය ක් 1994 වර්ෂයේ අපේල් මස කොළඹ ජාතික කලා භවනයේ පැවැත්වීමෙනි. චම පුදර්ශණයෙන් පසු ඔහු ඉතා අගු ගණයේ ආලේඛන මූර්ති (Portraitist) ශිල්පියෙකු වශයෙන් කීර්තිය ට පත් විය. ඔහු විසින් ස්පර්ශ කරන ලද කිනම් මාධනයක් තුළින් වුව ද ඔහු ගේ නිර්මාණාත්මක පකාශන ශක්තිය විදහා දැක්විණි. ලාංකීය කුඹල් කලාව පිළිබඳ විප්ලවීය වෙනසක් ඇති කිරීම ට ඔහු විසින් 1990 දී ජාතික කලාගාරයේ දී පවත්වන ලද 'විශ්මිත මැටිකම්' ('Creations in Terracotta') පුදර්ශණය හා 1997 දී ලයනල් වෙන්ඩ්ට් කලාගාරයේ පැවැත් වූ 'කුඹල් කලාව' ('Art in Pottery') පුදර්ශණය වෙහෙවින් පාදක විය.

මූර්ති ශිල්පියකු වශයෙන් ඔහු ගේ නිර්මාණ මූලික වශයෙන් රූපමය (figurative) ස්වභාවය ක් පෙන්නුම් කළ ද ඇතැම් විට ඔහු අර්ධ අමූර්ත හා අමූර්ත (abstraction) තත්වයන් කරා ද අවතීර්ණ වේ. වර්තමාන 'හැඩ හා හැගීම්' ('Form & Feeling') පුදර්ශණය ඔහු ගේ නිර්මාණාත්මක ගමන් මගේ වර්ධනය පෙන්වන්නකි. මෙම පුදර්ශණයේ දී ඔහු වඩාත් තීවු ලෙස අවධානය යොමු කරන්නේ මූර්ති කලාව ට වඩා චිතු කලාව ට ය. මෙම චිතු කෘති මගින් ඔහු සිය නිර්මාණාත්මක කෞශලයය හා භාවමය ශක්තිය විදහා දක්වයි. 1995 දී මොස්කච් රාජන කලායතනයේ මූර්ති කලාව පිළිබඳ ශාස්තුපති උපාධිය සඳහා ඔහු විසින් නිර්මාණය කරන ලද මූර්ති කිහිපයක් මෙම පුදර්ශණය ට ඉදිරිපත් කර තිබිණි. මෙම මූර්ති වල තේමාව වී තිබෙන්නේ මහා පුරුෂ සංකල්පය හෙචත් බුද්ධත්වය පිළිබඳ ඔහු ගේ මූර්තිමය පුකාශනයි.

ඔහු ගේ චිතුමය භාෂාව දෘශසමාන ලෝකය සමග ගැටී පවතින සම්බන්ධතාවයක් නො පෙන්වයි. මෙම චිතු සොබා දහම නියෝජනය කරන්නේවත් චය අර්ථ කථනය කරන්නේවත් නැති අතර, සොබා දහමේ නහයන් හා බලපෑම් අනුගමනය කරයි. මෙම නිර්මාණාත්මක පෙළඹවීම සඳහා සැමවිට ම පාදක වන්නේ ඉහත කාරණා බව පෙනෙන අතර, මෙම කෘතීන් අමූර්ත, නිර්රූපී හෝ චිතුමය වේ.

මෙම චිතුයන් හී අරමුණ වී ඇත්තේ දෘශ¤මය යථාර්ථය අර්ථ ගැන්වීම යි. අමූර්ත කලාව තුළින් ඔහු හඟවන්නේ අධ¤ාත්මික යථාර්ථය පුකාශ කිරීමක් බව පෙනේ.

ජීවිතය හා සොබා දහමේ බලපෑම් සමග සාමාන්තර ව යන ලෙසින් ධන හා ඝෘණ අවකාශයන් මෙම චිතුයන් හී හසුරුවා ඇත. චමෙන් ම ධන හා ඝෘණ අවකාශයන් දෙක ම පුකාශ කරන්නේ තිුමාණාත්මක භාවය යි. සරත් චන්දුජීව ගේ භාවමය චිතුයන් හී සංරචනය ඉතා සියුම් ව සකසා තිබේ.

ඔහු ගේ කලාත්මක නිර්මාණයන් අධ¤යනය කිරීමෙන් පැහැදිලි වන්නේ උපතින් ම සංවේදී භාවය හා නිර්මාණශීළී චින්තනය උරුම කර ගන්නා කලාකරුවන් බිහිවනවා මිස ඉගැන්වීමෙන් තැනිය නො හැකි බව යී

01

02

(කැලණිය විශ්වව්දපාලයීය සෞන්දර්ය අධෘයන ආයතනයේ චිතු හා මූර්ති අධෘයනාංශයේ ජෙසෂ්ඨ කථිකාචාර්ය ඇල්බට් ධර්මසිරි මහතා ගේ ඉංගීසි පිටපතේ සිංහල පරිවර්තනය යි.)

Sarath Chandrajeewa as a sculptor

It is a timely requirement that attention should be drawn on contemporary Sri Lankan Sculpture, as a wide and penetrative review has not been done so far in that direction. Although critics have tried to explore the development and expansion of Sri Lankan paintings, which have undergone various influences during different periods, they have significantly neglected looking into the course of contemporary Sri Lankan sculpture.

Though sculptural expressions were present within the field of visual art in Sri Lanka, with evidence as old as or even older than that of painting, this fact had been confined only to outer descriptions without review or examination through the expressive vision of an artist.

Several critics have thoroughly studied the turning points and landmarks of the development and expansion of paintings in this country. These works include the celebrated frescoes of Sigiriya, traditional paintings, the first school of modern art in Sri Lanka namely 43 group, National Art Front and the paintings of 60s, 70s, 80s and 90s. But only a very small scale of critics have examined or evaluated the works of Sri Lankan sculptors. Though this is not the time or occasion to inquire why this is so, this state of affairs has become a major factor for me to write this review about sculptor Sarath Chandrajeewa.

After Tissa Ranasinghe, I see Sarath Chandrajeewa as a distinctive figure who is much looked up to in the field of Contemporary Sri Lankan Sculpture.³ This is clearly due to the contribution that he has made to visual arts. Life stories, autobiographies and other assessments of Sri Lankan painters are freely available but such reading material regarding the creative contribution of sculptors are rare. It is at such a moment that Sarath Chandrajeewa with fifty years of life experiences and memories of contribution he has made to the art field has occupied the gallery space again. I think this is a good opportunity to think over and review his creativity. This brief account is arranged to examine the creative handling by Sarath Chandrajeewa as a sculptor.

Sarath Chandrajeewa received his first degree in Sculpture from the Institute of Aesthetic Studies in 1978. In 1988 he completed the Diploma in bronze casting at the Royal College of Art in London. Thereafter he gained his masters degree from the State Institute of Academic Art in Moscow in 1995.

He was granted a doctorate in Philosophy in 1999 for his Ph.D. thesis, which he completed at the State Institute of Art Research in Moscow. He gained the status of Honorary Academician in 2001 at the Russian Academy of Art. $^4\,$

He has been directly engaged in creative activities for more than 25 years and is still so to-date. In a small country like ours, it is no easy task to work continuously for such a long period as a sculptor, whose work is physically tedious.

In Sri Lanka there are many problems relating to the field of sculpture. Lack of discussions on sculpture, investigative critics, gallery space dedicated to the welfare of arts, State sponsorship and existing viewers and buyers are some of them. There is also the narrow minded views of peers who claim to be capable of assessing and making accurate evaluations on the subject.
Therefore it is clearly difficult for a sculptor to survive in his chosen field.

Sarath Chandrajeewa's distinctive style of sculpture can be categorized in to four sections.

- 1. Portrait Sculpture 2. Monumental Sculpture 3. Semi abstract Sculpture
- 4. Relief Sculpture

Relative to his painting, graphic design and pottery, he has established distinctive landmarks in the field of Sculpture in Sri Lanka. The handling of creativity through his work and the forceful energy released and expressed through it, is more important, than whether it belongs to the traditional, modern or post-modern eras. In other words, it is extremely important to assess and review his task as a sculptor in relation to his time, ideologies, goals and social atmosphere. Nevertheless it is easy to understand Sarath Chandrajeewa the Sculptor and his works by means of an open-minded conversation.

In 1994, he captured the gallery space and placed an aggressive memoir in the course of Sri Lankan Sculpture. The exhibition of 'Hundred Impressions in Bronze' held at the National Art Gallery is a remarkable milestone in this field as well as in Sarath Chandrajeewa's creative performance.

When examining these portraits, the social background that influenced them is an important factor. The 80s were a dark period in the history of Sri Lanka. Uncertainty, underestimation of the value of life and frustration among the young generation was dominant during this period. The violent political atmosphere that prevailed during that time was reason for this situation within the civil society.

Though this had directly influenced his works, he had utilized it very prudently in his creative concepts and expressions. Personal feelings and hidden emotions of the social strata were placed three dimensionally throughout the gallery space in a memorable way.

01

Many artists in Sri Lanka have expressed through their paintings and sculptures; the violence, frustration, loss and other such memories till today. Most of these creations were brought out as senseless expressions to the gallery in a manner of fashion. Chandrajeewa absorbed these emotions in a different manner. He displayed his technical skill, aggressive and innovative emotions as well as his keen vision, through this exhibition of a hundred portraits. These portraits represented eminent persons who had excelled in various fields. This was Chandrajeewa's challenging reply as an artist, to those who debased human life as worthless. He brought into the gallery, characters from every field, who stared at the spectator silent and unmoving yet symbolizing their uniqueness. When he placed all these sculptures in the same place, he distributed them accordingly in a planned system. The attempt to build a link between the importance he shows towards life and the living and the spectator is remarkable. This exhibition was a very good composition of monuments of living heroes in our society.6

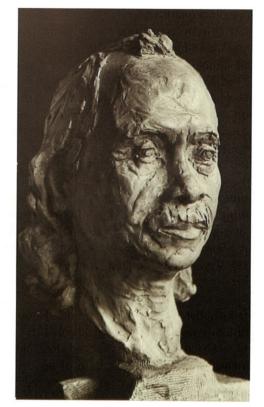
We see that the traditional subject oriented knowledge of the western academics for art is closely related to portrait sculptures because the basic teachings of these academics are based on the human figure and have been formed according to an academic discipline. This knowledge which spread throughout the world during the 19th century had its influence upon the sculptors as well. Sarath Chandrajeewa had broken free from this academic expertise and used his own free style to create his portrait sculptures. When we study each of these portraits closely, we can see that his idea was to represent the inner qualities and feelings of the character in a three dimensional form than to create a photographic replica.

I consider this a unique skill, which he has acquired as a sculptor rather than a technique he has practiced. The ability to surpass the apparent reality without being controlled by the medium that he uses is a skill acquired only by a mature sculptor.7

^{01.} portrait of pioneer dramatist Sugathapala de Silva 1991, 02. portrait of music researcher C. de S. Kulathilaka 1991 portrait of economist Dr. Gamini Corea 1991, 04. portrait of actress Trilicia Gunawardene 1991, Photographer: Nihal Fernando

It is my assumption that as a monumental sculptor, Chandrajeewa's creative abilities have not been put to full use in Sri Lanka. Although he did not get the necessary opportunities to exhibit his caliber or his organized plans, in the field he has left his indelible mark.

The higher education that he received in Russia has largely influenced his monumental work. Here we should take into consideration his planning and compositional techniques that he uses to create monuments. However he preserves his own free will within the methodology of presentation. One can understand this fact when examining the following works, which are among the large-scale monuments.

- 1. Dr. S.A. Wickramasinghe Monument Uyanwatta, Matara 1987
- 2. Unknown Soldier's Monument Panagoda Army Camp 1992
- 3. President R. Premadasa Monument Hultsdorf, Colombo 1993
- 4. Ven. Bellanwila Somarathana Thero Monument Bellanwila Temple 1996
- 5. Felix R. Dias Bandaranaike Monument Vihara Maha Devi Park, Colombo 1996

The superiority he shows in his portrait sculpting has been a help to the art of monumental sculpture. Chandrajeewa's method of placing a monument with the systematic composition within the given space sets an example for amateurs in this field to follow. One can get a clear understanding of his ability to assemble the whole composition to suit the character of the monument, by examining the monuments of Ven. Bellanwila Somarathana thero and Felix R. Dias Bandaranaike.

I feel that Sarath Chandrajeewa has very often manipulated his personal expressions and concepts based on the human head. In constructing three-dimensional forms based on human anatomy, he amalgamates geometric and natural forms in to them. When examining most of his works, this characteristic is clearly visible especially in his creative style. The sculptural creations presented by him during his exhibition 'form and feeling' in 2000 come under this category.

Through his creative exhibits, he has tried to embody the unique and noble characteristics of Lord Buddha. Here is an attempt by a modern artist to bring out the super mundane qualities of a great religious master in to three-dimensional expression. In his search for a modern visual impression of the Buddha, Chandrajeewa's creative vision is different and non-traditional and also a novel approach.

In his creation 'Mahapurisa' (Great man II), we can see that he had fixed the head of the Buddha within a very firm rectangular geometrical shape. His eyes are half closed. There is a cluster of cylindrical shapes joined to the top of the usneeshaya, (the symbol of wisdom) binding themselves together in various sizes and lengths.

It is possible for one to think of this work as an assembly of three component parts, but Chandrajeewa has suitably employed these shapes and forms to intensify the purpose of the expression. Here he allows the geometrical shapes and natural shapes to collide with each other and thereby successfully bring out a form full of personality and powerful force. This definitely enriches his expression and intention. He has utilized his knowledge as a sculptor to fulfill and enrich his idea.

In the work, 'Mahapurisa IV' I see a non-traditional three-dimensional expression of the Lord Buddha, done by a 20th century artist. The figure is of a monk holding a 'watapatha' (a fan made of talipot palm leaves used by Buddhist monks) in his right hand majestically. The wide spread halo rotates around the figure. In this presentation, where Lord Buddha and his unique qualities and features as a great personality are condensed, I see the vision and amazingly independent creative ability of Chandrajeewa. This is the outcome of a free-thinking artist who is capable of awakening the intellect realistically.

Among other works done by him under the 'Mahapurisa' concept, 'Mahapurisa I and V' draw special attention. Here the important factor is the method of independent expression he has shown through these works. His religious affiliations as well as the experience he has acquired as an artist in this field for a number of years, has contributed to establish the qualities and conceptual values of all his creations.

01

In relief sculpture, we see Chandrajeewa using different mediums. Among them, the colourful abstract relief sculpture done for the underground tunnel at the Borella Junction in 1999 is fascinating. This relief is fixed in three different places as a composition of various colourful forms. The way a number of supernatural creative compositions are placed in the tunnel, for the amusement of the commuters, is remarkable.

01, 02. ceramic murals at the red & blue entrances to the under ground subway Borella, Colombo 1999 Photographer: Priyantha Bamunusinghe

Besides this, his terracotta relief in 1987 in one of the main entrance halls of the Maharagama Youth Centre, is worth mentioning. It was the first time that a relief of this scale was done, after the work of Tissa Ranasinghe, who did the terracotta relieves for the Royal New Theatre in Colombo, and the lobby of the Galle Face Hotel during the 70s. In Chandrajeewa's 35 feet long relief, he has directly used the symbolical expressions of elements of visual arts connected to various religious beliefs, worshiping of cults and other traditional ethnic rituals. I presume that these elements have directly influenced fostering Chandrajeewa's concepts in his work as a sculptor.

The foregoing is a brief assessment of the creative works of Sarath Chandrajeewa who excels in a number of fields, as an artist and also his contribution to the field. My opinion is that his contribution to Sri Lankan sculpture cannot be under-rated. Why I feel that such appreciation is necessary is that, among the handful of artists engaged in sculpture, Chandrajeewa is an outstanding personage. I consider it a duty to be open in appreciating his speciality.

Manorajana Herath

BFA(SL)Sculpture MFA(India)Sculpture February 2005

මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස සරත් චන්දුජීව

ශී් ලාංකීය සමකාලීන මූර්ති කලා විෂය කෙෂතුය පිළිබඳ ව ඉතා පුලුල් හා විනිව්ද දුටු විචාරය ක් මෙතෙක් සිදු වී නොමැති අතර, එහි ලා වඩා ත් අවධානය ක් දැක්වීමේ අවශෘතාවය ක් ඇතැයි සිතමි. විවිධ කාල වකවානු තුළ නොයෙක් බලපෑම් හා ආභාෂයන් මැදින් ගමන් ගත් ශී ලාංකීය චිතු කලා විකාශනය හා එහි වර්ධනය පිළිබඳ ව විටින් විට විමසීම ට ඇතැම් විද්වතුන් උත්සාහ දැරු ව ද , ඉතා බරපතල ලෙස නූතන මූර්ති කලාවේ සමකාලීන ගමන් මග පිළිබඳ ව ඇගැයීම සහ විමසීම අමතක කොට දමා ඇත.

ච්තු කලාව තරම ට ම නොමැති නම් ඊටත් වඩා පැරැණි සාධක සහිත ව දෘෂෳ කලාව තුල මූර්ති පුකාශනය න් ශී ලාංකීය කලා චකතුව තුල තිබුන ද, එය මතු පිට විස්තර කිරීම් වල ට පමණක් සීමා වී නිර්මාණ කරුගේ පුකාශණ දෘෂ්ඨිය හරහා විශුහය ට හෝ විචාරය ට බඳුන් වී නැත.

සීගිරියේ සම්භාවෘ සිතුවම්, විහාරාරාම චිතු, පුථම නූතන වාදී ගුරුකුලය වූ 43 නේ කණ්ඩායම, ජාතික කලා පෙරමුණ, 60, 70, 80, 90 දශක වල ලාංකීය චිතු කලා විකාශනයේ සන්ධි ස්ථානයන් විමසන විචාරකයන් අතරින් මූර්ති ශිල්පීන් පිළිබඳ ව විමසීම් සිදු කර ඇත්තේ ඉතා ටික දෙනෙකු බව කිව යුතු ය. ඒ කුමක් නිසා ද යැයි විමසීම ට අවස්ථාව මෙය නො වන නමුත්, මෙම සටහන වෙත මා වඩාත් යොමු වීම ට පාදක වූ කරුණක් ලෙස උක්ත පුශ්ණාර්ථය හේතු විය.

තිස්ස රණසිංහ ට පසු ව ශී ලාංකීය නූතන මූර්ති කලා කෙෂතුය තුල අවධානය ක් ගත් විශේෂ චර්තය ක් ලෙස සරත් චන්දුජීව මම දකිමි. එය පැහැදිළි ලෙස ම දෘෂෳ කලා කෙෂතුය තුල ඔහු දක්වන ලද දායකත්වය හේතුවෙනි. ශී ලාංකීය චිතු ශිල්පීන් ගේ ජීවිත කතා හෝ ඔවුන් ගේ ස්වයං විස්තර හෝ වෙනත් ඇගැයීම් අප ට කියවීම ට හැකි මුත්, මූර්ති ශිල්පීන් ගේ නිර්මාණ දායකත්වය පිළිබඳ ව කියවීම ට ලැබෙන්නේ බොහෝ අඩුවෙනි. චීවන් මොහොත ක වසර පණන ක ජීවිත අත්දැකීම් ද සිය නිර්මාණ දායකත්වයේ මතක සටහන් ද සහිත ව සරත් චන්දුජීව කලාගාර අවකාශය ට නැවතත් පැමිණ සිටී. ඔහු ගේ නිර්මාණ දායකත්වය යලි සිතා බැලීමට ත්, විචාරය කිරීමට ත්, මෙය අවස්ථාව යැයි සිතම්, මෙම කෙටි සටහන පෙළ ගැසෙන්නේ සරත් චන්දුජීව නම් ශී ලාංකීය මූර්ති ශිල්පියා ගේ නිර්මාණ භාවිතය විමසීමේ අරමුණෙනි.

02

⁰¹

^{01.} portrait of Professor of Mass Communication Dr. Wimal Dissanayake 1991 Photographer: Nihal Fernando

^{02.} terracotta and iron oil lamp which was lighted at "Hundred Impressions on Bronze" 1994 Photographer: Sarath Perers

1978 දී මූර්ති කලාව වෙනුවෙන් පුථම උපාධිය සෞන්දර්ය අධ්‍යයන ආයතනයෙන් ලබා ගන්නා සරත් චන්දුජීව 1988 දී එක්සත් රාජධානියේ රාජකීය කලායතනයේ ලෝකඩ මූර්ති වාත්තු කිරීම පිළිබඳ ඩිප්ලෝමා ව ද, 1995 දී මොස්කව් රාජක කලා ශාස්තුාලයෙන් මූර්ති කලාව පිළිබඳ ශාස්තුපති උපාධිය ද, 1999 දී මොස්කව් රාජක කලා පර්යේෂණ ආයතනයෙන් මූර්ති කලාව පිළිබඳ පර්යේෂණ නිබන්ධනය ක ට ආචාර්ය උපාධිය ද, 2001 වසරේදී සමස්ත රුසියානු කලා ඇකඩමියේ "කලා ශාස්තුඥ "(Hon. Academician) ගෞරව නාමය ද, ලබා ගන්නා ඔහු වසර 25 ක ට වැඩි කාලය ක් ඉතා සෘජු ලෙස ම සිය නිර්මාණ කාර්යයේ මේ වන තුරු ද යෙදී සිටී. මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස ඉතා පායෝගික වූ වෙහෙස කර කාර්යයක් තුල ශී ලංකාව වැනි රට ක මෙපමණ කලක් නියැලී සිටීම පහසු කටයුත්තක් නොවේ යයි මම සිතමි.

මූර්ති විෂය පිළිබඳ පුඵල් සංවාදය ක් ද, හරවත් විචාර කලාව ක් ද, කලාගාර හා රාජු අනුගුහය සේ ම රසිකයන් මෙන් ම ගැණුම් කරුවන් පිලිබඳ ව ද, ගැටලු ඇති කුඩා රට ක මෙසේ දීර්ඝ කාලය ක් රැඳී සිටීම දුෂ්කර කියාව කි. මෙවැනි වටපිටාව ක් තුළ වෙසෙසින් ම දෘෂු කලා විචාරකයින් හා විෂය සෞතුයේ පුවීනයන් ලෙස පෙනී සිටින සමකාලීනයන් ගේ ඇතැම් පළල් නොවූ පුද්ගල වාදී විගුහයන් ද මූර්තිකලා විෂය අමතක කොට පසු පස ට ඇද දැමීම ට පුධාන සාධකය ක් වී තිබේ.

සරත් චන්දුජීව ගේ මූර්ති නිර්මාණකරණයේ විශේෂිත භාවය කොටස් හතර ක ට වර්ග කර දැක්විය හැකි ය. 1. ආලේඛන මූර්ති (portrait sculpture) 2. ස්මාරක මූර්ති (monumental sculpture) 3. අර්ධ අමූර්ත මූර්ති නිර්මාණ (semi-abstract sculpture) 4. උන්නත මූර්ති (relief sculpture)

ඔහු විසින් නිම කර ඇති විතු, ගුැෆික් සැළසුම් හා කුඹල් කලා නිමැවුම් වල ට සාපේකෂ ව මෙම නිර්මාණ අංගයන් තුළ ඔහු මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස සුවිශේෂී සළකුණු ශී ලාංකීය මූර්ති කලාව තුළ සනිටුහන් කොට ඇත. එය සම්පුදායික ද, නූතන ද, නො එසේ නම් පශ්චාත් නූතන ද, යන්න ට වඩා අතීශයෙන් මා වැදගත් කොට සළකන්නේ හා දකින්නේ ඔහු සියලු නිර්මාණ හරහා හසුරුවා ඇති නිර්මාණ හැකියාවන් හා එමගින් මුදා හැර ඇති අති ජව සම්පන්න ශක්තිය යි. එසේම ඔහු ශේ මූර්ති ශිල්පීය කාර්ය භාරය යි. එය ඔහු ශේ කාලය ට, සමාජ වටපිටාව ට, චින්තනය ට හා අරමුණ ට සාපේකෂ ව ඇගැයීම හා විමසීම වැදගත් කොට සළකමි. චන්දුජීව මූර්ති ශිල්පී කාර්ය භාරය වටහා ගත හැකි වනුයේ එවැනි විවෘත මනසකින් ඔහු හා සංවාදයේ යෙදීමෙනි.

මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස ශී ලාංකීය මූර්ති කලා ගමන් මග තුළ අතිශය ආකුමණශීලී මතක සටහන ක් කලාගාර අවකාශය ක් තුළ 1994 දී සරත් චන්දුජීව ස්ථාන ගත කර ඇත්තේය. 1994 දී කොළඹ කලාභවනේ දී පවත්වනු ලැබූ 100 ක් උඩු කය මූර්ති දැක්ම, අපේ මූර්ති කලාවේ වැදගත් මංසන්දියක් සේ ම සරත් චන්දුජීව ගේ නිර්මාණ පුවේශයේ වැදගත් කඩ ඉමක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

මෙම උඩු කය රූප පිළිබඳ විමසීමේ දී ඒ කෙරෙහි බල පෑ එම සමාජ වටපිටාව ඉතා වැදගත් සාධකය කි. 80 දශකය ශී ලාංකීය සමාජය ට අඳුරු යුගය කි. ජීවිතය පිළිබඳ වූ අනපේක්ෂිත භාවය ද, මිනිස් ජීවිතය පිළිබඳ තිබූ අවතක්සේරුව ද, තරුණ පරම්පරාව තුළ ගොඩ නැගුණු අපේක්ෂා භංගත්වය ද, එම කාල වකවානුවේ උච්ච තලය ක ට වර්ධනය විය. දේශපාලනික ලෙස ශී ලාංකීය සිවිල් සමාජය තුළ ඇති වූ පූචණ්ඩකාරී දේශපාලන වටපිටාව මේ තත්වය නිර්මාණ කරනු ලැබීය.

1

02

03

මෙහි දී චන්දුජීව ගේ කෘති කෙරෙහි මෙය ඍජු ලෙස ම බලපා ඇති මුත් ඔහු එය ඉතා විචකෂණ අයුරින් යුතු ව නිර්මාණ සංකල්පය හා පුකාශනය සඳහා යොදා ගනී. සමාජීය පුද්ගල වේදිතයන් හා එම සමාජ ස්ථරයේ අභෳන්තර මනෝ භාවය ත් ඔහු තිුමාණ ලෙස පුදර්ශණාගාර අවකාශය ක ස්මරණීය ලෙස ස්ථාන ගත කළේ ය.

ශී් ලංකාව තුළ බොහෝ ශිල්පීන් විසින් මේ දක්වා ම මෙම පුචණ්ඩත්වය, අපේක්ෂා භංගත්වය හා අහිමි වීම වැනි මතක සමුදායන් චිතුය ට හා මූර්තිය ට නගනු අප ට දැකිය හැකි වේ. මේවායින් බහුතර කෘති විලාසිතාව ක් මෙන් ම අවිඥානික පුකාශණ ලෙස ද පුදර්ශණාගාර තුළ ට රැගෙන ආ වාර බොහෝ ය.

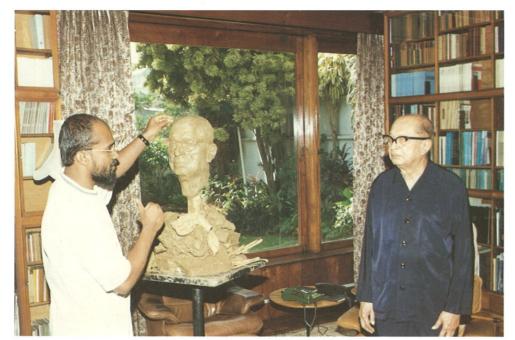

02

චිහෙත් චන්දුජීව මෙම සමාජ වේදිතය උකහා ගනු ලබන්නේ වෙනත් අයුරකිනි. සිය ශිල්පීය හැකියාව ද, ආකුමණශීලී නිර්මාණ ආවේගය ද, තීකෂණ වූ දෘෂ්ටිය ද, ඔහු මෙම සියය ක් උඩු කය මූර්ති පුදර්ශණය හරහා පෙන්නුම් කළේ ය, මෙහි දී ඔහු විසින් නිම කරන ලද සියලු උඩු කය රූ එවක ට ජීවත් වූ, බොහෝ අය තවමත් පීවමාන ව සිටින, සමාජයේ පිළි ගැනීම ට ලක් වූ විවිධ කෙෂතු වල චරිත වීම විශේෂ ය. එදා සමාජය විසින් කිසිදු වැදගැම්මක ට නැති වුන් ලෙසින් පීවිතය පිළිබඳ ඇති කල පහත් ඇගයීම ට ඔහු නිර්මාණ කරුවෙකු ලෙස අභියෝගාත්මක ව පිළිතුරු දෙයි. ඔහු කලා ගාර අවකාශය ක් වෙත මේ සියල කෙෂතු වල චරිතයන් රැගෙන විත් එක ම ස්ථානය ක එක ම මොහොත ක මේ සැම නිසොල්මන් ව එහෙත් සිය පුද්ගල පෞරුෂයන් සහිත ව රසිකයන් අභිමුඛ ව ස්ථාපිත කරයි. මූර්ති සියල්ලක් ම චක ම තැන ස්ථානගත කිරීමේ දී ඉතා සැළසුම් සහගත ව ඒවා විසුරුවා හරියි. ජීවිතය පිළිබඳ ඔහු දක්වන ධන ඇගයීම රසිකයා හා අපූර්ව සංවාදයක් බව ට පෙරලීම ට චන්දුජීව මෙහි දී දක්වන ලද උත්සාහය ඉතා විශිෂ්ට ය. ජීවමාන සමාජ ව්රුවන් ගේ ස්මාරකයන් ලෙසින් එම පුදර්ශණය එදා කලාගාරය පුරා සංරචනය වී තිබුණි.

^{01.} portrait of Professor of Buddhist philosophy Dr. Ven. Wimalarathana 1991/ Christopher Ondaatji collection 02. traditional painter S. P. Charles 1991, 03. film director Wasantha Obesekara 1991, 04. archeologist Dr. Shiran Daraniyagala 1991, 05. Rev. Fr. Earnest Poruthota 1991 Photographer: Nihal Fernando

බටහිර චිතු මූර්ති කලා අධ්යයන ආයතනයන් ගේ සාම්පුදායික විෂය මූලික දැනුම ආලේඛ්‍ය නිර්මාණ කෙරෙහි දැඩි සේ සම්බන්ධ බව ක් ඇතැයි අප ට පෙනී යන්නේ එම කලායතන වල මූලික ඉගැන්වීම් මිනිස් සිරුර පාදක කර ගනිමින් ශාස්තාලීය විනය ක ට හැඩ ගැසී ඇති බැවිනි. 19 වන සිය වස අග ලෝකය වෙත ම විහිදී යන මෙම දැනුම මූර්ති නිර්මාණ කරුවන් කෙරෙහි ද බලපෑම් ඇති කළේය. සරත් චන්දුජීව සිය උඩු කය මූර්ති නිර්මාණයේ දී මෙම ශාස්තාලීය දැනුම ට වඩා ඉතා නිදහස් හා ස්වාධීන බවක් පෙන්නුම් කරයි. ඔහු ගේ අභිපාය පුද්ගලයා ගේ බාහිර පෙනුම මවා පෑම ට උත්සාහ දැරීම නොව එම රූපයේ අභයන්තර මනෝ භාවය කෂණික තිමාණ රූප හැඩය ක ට ගොනු කර ගැනීම බව එකින් එක නිර්මාණ වීමසිල්ලෙන් අධ්යයනය කිරීමෙන් පෙනේ.

වය ඔහු විසින් පුහුණු කළ ශිල්පීය දක්ෂතාව ය ක පුතිඵලයක් නිසා ම සිදූවන්නේ යැයි සිතීම ට වඩා මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස ගොඩ නගා ගත් පුශස්ත හැකියාව කැයි සිතමි. දුවු යමය මාධ්‍යයන ට අවනත නො වී, දෘශු සමය සැබෑව අභිබවා ගිය මෙම විශේෂිත හැකියාව මුහුකුරා ගිය මූර්ති ශිල්පියෙකු සතු තත්වය කි.

02

10. modeling of the former Governor General, Central Bank N.U. Jayawardene 1998 Photographer: S. Godakanda 02.portrait of Ballet dancer, Premakumara Epitawela 1991, 03. portrait of painter/sculptor Somabandu Vidyapathy 1991, 04. portrait of film director Titus Thotawaththa 1991, 05. portrait of film actor Joe Abeywickrama 1991 06. portrait of film director Tissa Abeysekara 1991 Photographer: Nihal Fernando

මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස ස්මාරක මූර්ති නිර්මාණ කරණයේ දී චන්දුජීව සතු නිර්මාණ හැකියාවන් ශී ලාංකීය සමාජය වෙත තවමත් ලැබී නැතැයි යන්න මාගේ අදහස යි. ඔහු චහි ලා දක්වන විශේෂිත හැකියාව හා චහි ලා ඔහු ගේ සංවිධානාත්මක සැළසුම් සඳහා අවැසි අවකාශයක් නිසි සේ නො ලැබුණ ද, ඔහු චම කෛතුය තුළ සුවිශේෂී සළකුණ ක් තබා ඇත.

රුසියාවේ දී ලබන වැඩි දුර අධහපනය ඔහු ගේ මෙම ස්මාරක මූර්ති කලාව වෙනුවෙන් ඉතා දැඩි සේ බල පෑම් ඇති කොට ඇති බව පෙනේ. ඔහු ගේ ස්මාරක සැළසුම් හා එම නිර්මාණයන් හී සංරචන විධි මෙහි දී අප සැළකිල්ල ට ගත යුතු ය. එමෙන් ම සිය කාර්යයේ දී ඔහු, ඔහු ට ම රිසි වූ ස්වාධීනත්වය ක් ද ගනී. ඔහු විසින් කරන ලද ස්මාරක පුමාණය අතර ඇති පහත නිර්මාණ විමසීමේ දී එය වටහා ගත හැකිවේ.

වස්. වී. විකුමසිංහ ස්මාරකය - උයන්වත්ත, මාතර - 1987 නො හඳුනන සෙබලා ස්මාරකය - පනාගොඩ යුධ හමුදා කඳවුර - 1992 ජනාධිපති ආර්. පේමදාස පුතිමාව - හල්ට්ස්ඩෝර්ෆ්, කොළඹ - 1993 බෙල්ලන්විල සෝමරතන හිමි ස්මාරකය - බෙල්ලන්විල රජමහාවිහාරය- 1996 ෆීලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනායක ස්මාරකය - විහාර මහා දේවී උදහානය - 1996

٥١

01. monument of Bellanwila Somarathana Thero 1996 Photographer: Priyantha Bamunusinghe

02. Conceptual drawing for proposed monumental sculpture for tsunami victims in Asia Region in Sri Lanka, 26 December 2004 / bronze monument fixed on a granite base height 8m x 8m Feb. 2005

උඩු කය මූර්ති නිර්මාණයේ දී ඔහු දක්වන පුශස්ත බව ස්මාරක මූර්ති සඳහා දැඩි සහය ක් ලබා දී ඇත. ස්මාරක අවකාශය තුළ ඉතා කුමානුකූල සංරචනයකින් යුතු ව ස්මාරක ස්ථානගත කිරීම ට චන්දුජීව දක්වන කුම වේදය ආධුනික ශිල්පීන් ට පූර්වාදර්ශය කි. ඔහු සමස්ථ සංරචනය ම ස්මාරක චරිතය ට අනුකූල ව ගොනු කිරීම ට දක්වන හැකියාව බෙල්ලන්විල හිමි ස්මාරකය හා ෆිලික්ස් ඩයස් බණ්ඩාරනාකය ස්මාරකය විමසීමෙන් අවබෝධ කොට ගත හැක.

මිනිස් ශිර්ෂය පුධාන කොට ගනිමින් සිය පුද්ගලික කලා පුකාශණ අර්ථ රස හා සංකල්ප හැසිරවීම සරත් චන්දුජීව අතින් බොහෝ විට සිදු වී ඇතැයි විශ්වාස කරම්. මූලික වශයෙන් මිනිස් සිරුර හෝ හිස පුධාන කොට ගනිමින් ඔහු සිය තිමාණ මූර්ති පුකාශණ ගොඩ නැංවීමේ දී ජනාමිතික හැඩයන් ද ස්වාභාවික හැඩ තල හා මිශු කොට ගනියි. එය ඔහු ගේ නිර්මාණ ශෛලියේ විශේෂ සළකුණ ක් ලෙස විමර්ෂණය කිරීමේ දී පෙනේ. වසර 2000 දී 'Form & Feeling' (හැඩ සහ හැඟීම්) නමින් සරත් චන්දුජීව විසින් පැවැත් වූ පුදර්ශණයේ මූර්ති නිර්මාණ ඉහතින් දක්වා ඇති තෙවන අංශය ට අයත් කෘතීන් ය.

ගෞතම බුදු රදුන්ගේ මහා පුරුෂ ලකුණ සංකල්පය පුකාශණය ට ගොනු කර ගැනීම ට මෙම නිර්මාණ හරහා උත්සාහ දරා ඇත. ලොව පහළ වූ අති විශිෂ්ඨ ආගමික ශාස්තෘවරයෙකු ගේ අතුසන්තර ගුණ සමුදාය තිමාණ පුකාශණය ක ට ගෙන චීම ට නූතන කලාකරුවෙකු ගත් උත්සාහයකි මේ. බුදුන් වහන්සේ පිළිබඳ නූතන දෘෂූ පුකාශණය ක් සෙවීම ට චන්දුජීව දක්වන නිර්මාණාත්මක මානය වෙනස් ය. අසම්පුදායික ය. චිහෙත් නැවුම් ය.

මහා පුරුෂ II නිමැවුමෙහි බුදුන් ගේ ශිර්ෂය ඉතා දැඩි ස්ථාවර හතරැස් ජනාමිතික හැඩය ක් තුළ සවි කොට තිවෙනු දැකිය හැක. බුදු රදුන් ගේ මුහුණේ දෙනෙත් අඩවන් ය. එහි උෂ්ණීශයෙන් ඉහළ ට නැවත සම්බනධ වී ඇති සිලින්ඩරාකාර හැඩතල පොකුර කි. ඒවා විවිධ පුමාණයෙන් හා උස පුමාණ වලින් එක ට ඇලී ඇත. මෙම කෘතිය කොටස් තුන ක එකතුවක් සේ කෙනෙකු ට දැකිය හැකි මුත්, ඔහු මෙම හැඩ ගැලපුම සිය පුකාශණ අර්ථය පුබල කර ගැනීම වෙනුවෙන් යොදා ගෙන ඇත. මෙහි දී ජනාමිතික හැඩයන් හා ස්වාභාවික හැඩයන් එකිනෙක ට ගැටෙන්න ට සැලැස්වීම මගින් පුබල ශක්තියක් පිරුණු පරිපූර්ණ හැඩයක් මතු කිරීම ට සමත් වෙයි. එය අනිවාර්යයෙන් ම ඔහුගේ පුකාශන අර්ථය පොහාසත් කරන සුලු ය. මූර්ති ශිල්පියෙකු ලෙස ඔහු සතු විෂය දැනුම මෙම අර්ථ කුඵ ගැන්වීම කෙරෙහි බල පා ඇත.

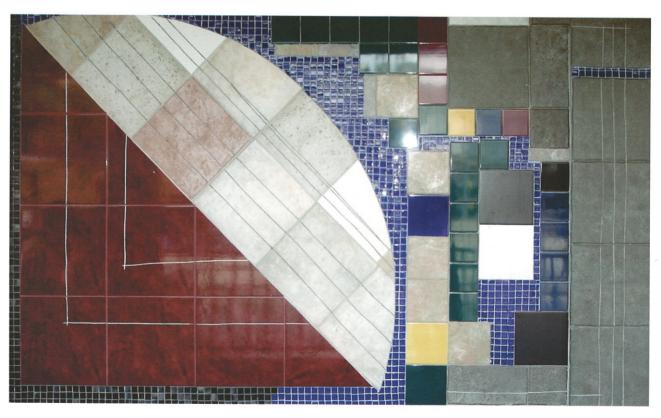
මහා පුරුෂ IV කෘතිය බුදු රදුන් පිළිබඳ 20 වන සිය වසේ නිර්මාණකරුවෙකු දුටු අසම්පුදායික තිුමාණ පුකාශනයකි. එම රුව වටාපතක් දකුණතින් අල්වා ගෙන මහත් ගාම්භීර ලෙසින් නැගී සිටින අයුරු මෙහි දිස් වේ. පැතිරි යන පුභා මණ්ඩලය මේ රුව වටා භූමණය වෙයි.

චන්දුජීව විසින් බුදුරදුන් හා මහා පුරුෂ ගුණයන් කැටි කරන මෙම නිර්මාණාත්මක ඉදිරිපත් කිරීම තුළ පුධාන ලෙස මා දකින්නේ ඔහු සතු අපූර්ව වූ නිර්මාණශීලී දෘෂ්ඨිය හා නිදහස යි. එය බුද්ධිමය මනස යථාර්ථවාදී ලෙස අවදි කරලීම ට සමත් වූ නිර්මාණකරුවෙකු ගේ පරිකල්පනයේ පුතිඵලය කි.

මහා පුරුෂ සංකල්පය යටතේ ඔහු විසින් කරන ලද අනෙක් කෘති අතර, මහා පුරුෂ I හා V ද, විශේෂ අවධානයක් ගනී. මේ හරහා ඔහු දක්වන ස්වාධීන පුකාශණ ශෛලිය ඉතා වැදගත් බව නැවත සිතිය යුත්තකි. ඔහු සතු ආගමික දෘෂ්ඨිය සේම නිර්මාණකරුවෙකු ලෙස වසර ගණනාව ක ලබා ඇති විෂය පරිචය ද, මේ සියලු පුකාශණයන් ගේ මූර්තිමය ගුණයන් හා විෂය සංකල්පීය වටිනාකම් තහවුරු කරලීම ට හේතු වී ඇතැයි කිව යුතු ය.

උන්නත මූර්ති නිර්මාණකරණයේ දී චන්දුජීව විවිධ මාධෘ භාවිතයෙන් එම නිර්මාණ කරනු පෙනේ. ඒවා අතර 1999 දී බොරැල්ල මංසන්දියේ උමං මගෙහි නිම වා ඇති වර්ණවත් අමූර්ත උන්නත මූර්ති සිත් ගන්නා සුලු ය. විවිධ වර්ණ හැඩ තල සංරචනයක් ලෙස මේවා එහි ස්ථාන තුන ක සවි කොට ඇත.

සාමානෘ ජනයා නිතර ගමන් ගන්නා මෙම උමං මග තුළ ස්වභාවිකත්වය ඉක්මවූ නිර්මාණ සංරචනයන් ස්ථානගත කිරීම ඉතා වැදගත් තීරණය කි. එනම්, චිතෙක් පුදර්ශණාගාර වල ට පමණක් සීමා වූ අමූර්තවාදී කලා කෘති පොදු මහ ජනයා අතර ට ගෙන යාමක් වශයෙන් මෙය හැඳින්වීම යුක්ති සහගත යී

^{01.} ceramic mural at the black entrance of the under ground subway Borella, Colombo 1999 Photographer: Priyantha Bamunusinghe

මහරගම තරුණ මධ්යස්ථානයේ විවිධ කාර්ය ශාලාවේ පුවේශ ස්ථානයේ 1987 දී ඔහු විසින් පිළිස්සූ මැටියෙන් නිම වා ඇති උන්නත මූර්තිය විශේෂ අවධානයක් ගනී. මූර්ති ශිල්පී තිස්ස රණසිංහ විසින් 70 දශකයේ මුල් කාලයේ කොළඹ රාජකීය නව රඟ හලේ හා කොළඹ ගෝල් ෆේස් හෝටලයේ පහත මාලයේ ස්ථාපිත කළ පිළිස්සූ මැටියෙන් නිම වා ඇති උන්නත මූර්තිවල ට පසු ව දැකිය හැකි විශාල පුමාණයේ චවැනි මාධනයෙන් කළ උන්නත මූර්තිව මෙය යි. අඩි 35 ක් පමණ දිග මෙහි සංරචනය කෙරෙහි ආගමික විශ්වාස, ඇදහිලි, බලි තොවිල්, යන්තු මන්තු ආදී විවිධ අභිචාර විධි හා සම්බන්ධ කලා මූලයන් ගේ දෘෂතමය සංකේත මෙම නිර්මාණය කෙරෙහි සෘජු ලෙස ම බද්ධ වී ඇත. දෘෂත කලා ශිල්පියෙකු ලෙස ඔහු ගේ දෘෂත භාෂා පෝෂණය පිණිස මෙම මූලය න් සෘජු ලෙස බල පා ඇත.

01

නිර්මාණකරුවෙකු ලෙස සෛතු ගණනාව ක සිය හැකියාවන් දක්වා ඇති චන්දුජීව මූර්ති කලාව සම්බන්ධයෙන් දක්වා ඇති දායකත්වය හා ඔහු ගේ නිර්මාණ පිළිබඳ කෙටි ඇගැයීමක් ඉහත පෙළ ගසා ඇත්තෙමි. ශී ලාංකීය මූර්ති කලාව තුළ ඔහු ගේ දායකත්වය ලඝු කොට සැළකිය නො හැකි ය. චවැනි විවෘත වූ වගකීමක් සහිත ඇගැයීමක් වැදගත් යැයි මා සිතන්නේ මූර්ති කලාවේ නියැලෙන අතලොස්සක් පිරිස අතර ඔහු සුවිශේෂ චර්තය ක් වන බැවිනි.

මනෝරංජන හේරත් BFA(SL)Sculpture MFA(India)Sculpture 2005.02.16

ශී ලංකා පුජාතන්තුවාදී සමාජවාදී ජනරජයේ ජනාධිපති ගේ සමකාලීන දෘෂඃ කලා 1. එකතුව ට මූර්ති ඇතුලත් කර ගත් බව ක් වාර්තා වි නැත. It has not been recorded anywhere that works of sculpture had been acquired for the contemporary art collection of the President of the Democratic Socialist Republic of Sri Lanka.

2. ආචාර්ය සිරි ගුණසිංහ

"නූතන චිතු මුර්ති" ලංකා කලා මණ්ඩලය ලෛමාසිකය 15 කලාපය 1964 ජුනි P.29

Albert Dharmasiri

'Modern Art in Sri Lanka' Associated News Paper of Ceylon Ltd., Lake House, Colombo 1988 - pp 60-63

මහාචාර්ය ඒ.ජේ. ගුණවර්ධන

'තිස්ස රණසිංහ ඉංගීසි යුරෝපියානු ද නැතහොත් ශී ලාංකික ආසියාතික ද? 'Making in Bronze' පුදර්ශණ සමරුව 1994

3. lane Turner Ed. 'Sculpture colonial, and modern periods' Vol.29 Dictionary of Arts, Macmillan Publishers Ltd. London 1996 p.462

Albert Dharmasiri

'Form & Feeling' Exhibition Catalogue Hotel Lanka Oberoi, Colombo 2000

Art Lab

කලාව සහ උරුමය පිළිබඳ පුකාශනය පළමු වෙඵම 2004

Albert Dharmasiri

"Sarath Chandrajeewa" Contemporary Art & Craft Association of Sri Lanka, Colombo 07. 1994

7. කොළඹ අඵත්කඩේ නීති පුස්තකාලයේ ස්ථාපිත ආචාර්ය කොල්වින් ආර්. ද සිල්වා, ආචාර්ය චෙල්වනායගම්, ආචාර්ය එච්. ඩබ්. ජයවර්ධන උඩුකය මූර්ති හා කොළඹ ගාලු මුවදොර හෝටලයේ ස්ථාපිත ආචර්ය ශීමත් ආතර් සී. ක්ලාක් හා ලුණුග**ඟ** උදනනයේ ස්ථාපිත ජෙෆ්රි බාවා උඩුකය මූර්ති උදාහරණ කීපයකි.

Three Bronze portraits of former Chairmen of International Council of Monuments and sites. (ICOMOS)

Dr. Michael Parent (Former Head of Monument in Paris) Prof. Raymendlimair (Professor of Architecture, Belgium) Dr. Roland de Silva (Former Director General of Cultural Triangle Sri Lanka) etc. 1996

8. Black, Red and Blue murals at the entrance of the Borella underground subway, were done by Sarath Chandrajeewa and the other two murals, yellow and green, by Prof. Albert Dharmasiri.

^{01.} portrait of actress Anoja Weerasinghe 1991 Photographer: Nihal Fernando
02. portrait paintings of former Chairmen of National Youth Services Council of Sri Lanka, oil on canvas 1987 Photographer: Priyantha Bamunusinghe

EXHIBITION

PATH OF VISUAL ARTS

SARATH CHANDRAJEEWA

BAREFOOT GALLERY COLOMBO

06 June - 19 June 2005

Curator

Manoranjana Herath

Main Text & book lay-out Namal Jayasinghe

Cover and Page Design

Priyantha Bamunusinghe (Diniti Advertising)

Exhibition Display

Niran Alwis (Studio Renaissance)

Studio Assistance

Stephen Basil (Senior Assistant) Chandani Adikari Chaminda Kolitha Sriyani Mallika I.A. Samantha Kalpa Lokuvithane

Framing

Shanila de Livera (Photo Design)

CD Design

Dishnika Mathew

Co-ordinator

Anoma Jayasinghe

Printer

Channel Link (Pvt) Ltd. 473/I, Co-Operative Avenue Pelanwatta, Pannipitiya.

Publisher

M.N.J.M. Perera Maxies, Wennappuwa, Sri Lanka.

ISBN 955-1241-00-2

First Edition 2005
This edition is limited to 1000 copies.

Candle-lit lamp for the opening ceremony of 'Path of Visual Arts' height 41" 2005

Height 18"

Height 24"

Height 24

Height 24"

Height 24"

Earthernware pots exhibited in "Creations in Terracotta" 1990

Science fiction novelist
Dr. Arthur C. Clarke glass powder & resin, height 25" 1991
exhibited in 'Hundred Impressions on Bronze' 1994

Musician
Pandit Amaradeva cement cast height 34" 1991
exhibited in 'Hundred Impressions on Bronze' 1994

Dancing Duo
Chitrasena and Vajira cement cast height 33" 1991
exhibited in 'Hundred Impressions on Bronze' 1994

Surgeon and his healing hands

Dr. P.R. Anthonis (his own hands) bronze height 20" 1991 exhibited in 'Hundred Impressions on Bronze' 1994

Potter Janaki bronze height 34" 1998

Turning the wheel acrylic and crayon on paper size 30" x 29" exhibited in 'Art in pottery' 1997

Three pots acrylic and crayons on paper size 30" $\times$ 15" exhibited in 'Art in pottery' 1997

Height 40"

Earthernware pots exhibited in "Art in Pottery" 1997

Height 41"

Height 22"

Weather chart oil on canvas 31" x 48" exhibited in 'Form & Feeling' 2000

Head I aluminium, cloth, tar sheet and oil on board 25" x 18" exhibited in 'Form & Feeling' 2000

Head II aluminium, copper and oil on board 18" x 18" exhibited in 'Form & Feeling' 2000

Mahapurisa I bronze height 29" 1995

Mahapurisa II bronze height 19" 1995

Great Disciple of the Buddha I bronze height 25" 1995

Great Disciple of the Buddha II bronze height 25" 1995

Great Disciple of the Buddha V bronze height 27" 1995

Avalokiteswara a study of ancient plastic art bronze height 19" 1999

Sea shore mixed media on rice paper 11"x 11" 2003

Through the fish eye lens mixed media on rice paper 11"x 11" 2003

China town mixed media on rice paper 26" x 11" 2003

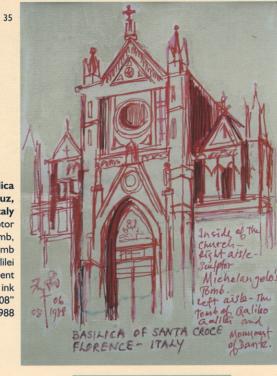

Model mixed media on rice paper 14" x 17" 2003

Cathedral of Chartres, France acrylic and ink on board 05" x 10"

Basilica
of Santa Cruz,
Florence, Italy
Inside - right aisle sculptor
Michaelangelo's tomb,
left aisle the tomb
of Galileo Galilei
and monument
of Dante ink
on paper 05" x 08"
1988

33

American war cemetery 'Arronanches' France during the second world war 24,000 American soldiers were buried in this cemetery ink and acrylic on board 09" x 06" 1988

34

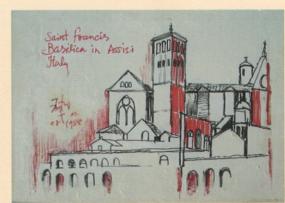

Chateaurbriant Brittany, France ink and acrylic on board 07" x 08" 1988

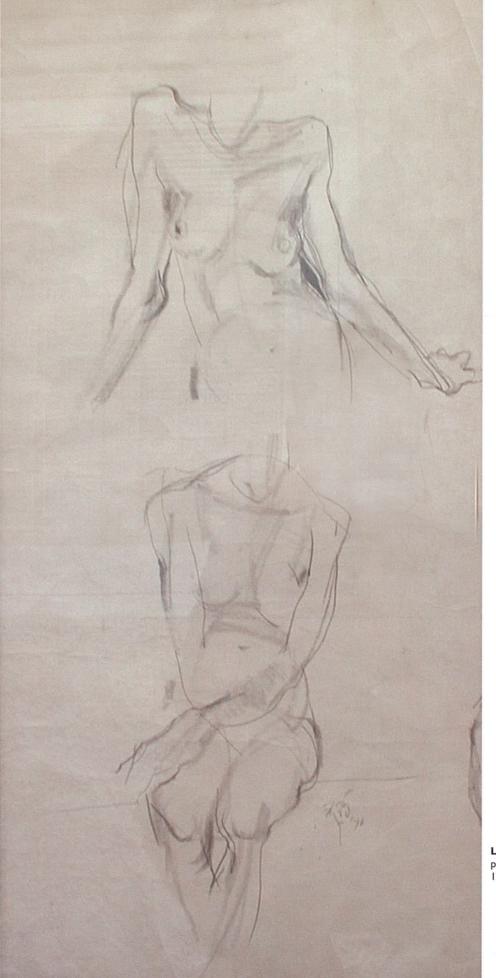

St.Marcos Basilica Venice, Italy ink and acrylic on paper 06" x 08" 1988

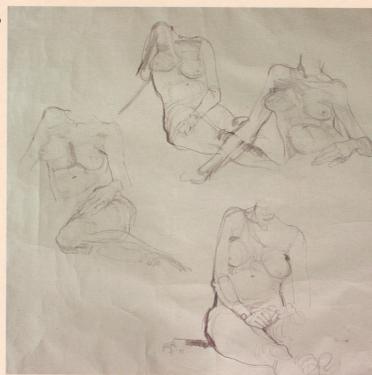
37

St. Francis Basilica Italy ink and acrylic on paper 08" x 05" 1988

Life Drawing pencil on paper 12" x 23" 1976

Life Drawing pencil on paper 23" x 21" 1977

Life Drawing pencil on paper 15" × 23" 1978

Life Drawing pencil on paper 12" x 17" 1977

Dawn glass powder, resin, cement & copper height 38" 2004

Tree glass powder, resin, cement & copper height 34" 2004

Image terracotta & iron height 40" 2004

Head glass & bronze height 20" 2004

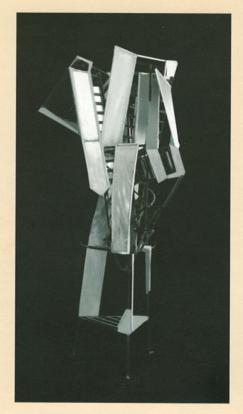
Eclipse ceramic height 27" 2005

 $\begin{tabular}{ll} \textbf{Tragedy} \\ iron, sand, glass powder \& acrylic $96" \times 48" 2005 \end{tabular}$

Eclipse copper & resin height 31" 2005

Celebration iron & aluminium height 34" 2005

LIFE SKETCH

1955	Born in Nuwara-eliya, Sri Lanka.
1960 1970	attends Ragala Sinhala Maha Vidyalaya excels in sports - 100/200 meters and long-jump Championship Under 16
1971	moves to Ratnapura. attends Karavita Central College sports interests - 200 meters, discuss throw, long- jump
1972	elects as the Best Student of the College wins the Gold medal and the first prize at All Ceylon Buddhist Students Art Competition.
1973	enters the Government College of Art & Crafts, Colombo. wins the Certificate of Merit for Poster Competition organized by the Ceylon Cancer Society. Highly Commended for Creative Painting in Annual Exhibition of Ceylon Society of Arts.
1974	Highly Commended for Traditional Painting at the Annual Exhibition of Ceylon Society of Arts. wins the Certificate of Merit at the Ceylon Tourist Board Art Competition.
1975	wins two prizes & Certificates of Merit at the All Ceylon Art Competition organized by the Y.M.C.A., in Association with the Rotary Club.
1976	wins the Certificate of Merit at the Open Poster Competition organized by the National Youth Services Council. completes three-year Drawing & Painting Course at the Institute of Aesthetic Studies.
1978	obtains Bachelor of Fine Arts Degree in Sculpture at the Institute of Aesthetic Studies, University of Kelaniya, Sri Lanka.
1979	first appointment as a Youth Services Officer at the National Youth Services Council of Sri Lanka under the Ministry of Youth Affairs and Employment. completes youth services training course conducted by the National Youth Services Council and the Sri Lanka Army. attends sports training camp conducted by the National Youth Services Council & Ministry of Sports in Sri Lanka.
1980	gets a transfer to Vavuniya District for youth services. wins the first place and gets a scholarship for a study tour to Japan for submitting a proposal for Youth Development Programme for the Vavuniya District in an All Island Competition organized by the National Youth Services Council of Sri Lanka. scholarship was sponsored by the Japanese Embassy of Sri Lanka.
1981	gets a Transfer to Urban Youth Programme Colombo District. marries Janaki Ranmuthugala
10 star 2004-0000	

sets up a studio at Lihiriyagama in Dankotuwa.

First child born.

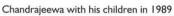

Chandrajeewa's first art teacher Mr. D.P.J. Jayadeva

Chandrajeewa's first teachers of Sculpture from left, Mr. Mithrapala Rajapakse Mr. A.K.V. Wijesekera

1983	gets a transfer to the Head Office of the National Youth Services Council of Sri Lanka. promotion to Grade I officer.
1984	opens a Graphic Design Unit in the Publicity and Extension Branch of the NYSC and designs posters, calendars, logos and costumes for the National Ensemble of Music and Dance in the NYSC.
1985	designs a stamp for the International Youth Year.
1986	a painting titled 'After the Praying Hour' gets selected for the collection of the Lalitha Kala Academy, New Delhi from the sixth triennial Exhibition held in India. Highly commended for two paintings at the Annual Exhibition of the Ceylon Society of Arts.
1987	commissions: 18 ft. high monumental sculpture, terracotta murals measuring 35×6 ft. and 14×7 ft. and six portrait paintings in oils of former chairmen of NYSC, Maharagama. second child born. enters the Royal College of Art in London.
1988	completes one year post graduate course in Bronze Casting at the Department of Sculpture, Royal College of Art in London. travels for a month in France and Italy visiting museums and art galleries. comes back to Sri Lanka and commences a Drawing and Painting Course at the National Youth Centre, Maharagama. exhibits the painting titled 'Meditation' at the fourth Asian Biennial Exhibition in Dakha, Bangladesh.
1989	exhibits the painting titled 'Boundary' in the seventh triennial exhibition in New Delhi, India.
1990	holds the first solo exhibition 'Creations in Terracotta' (225 earthenware pieces) at the National Art Gallery, Colombo, organized by the Contemporary Art & Crafts Association of Sri Lanka.
1991	resigns from the National Youth Services Council and enters university service as a lecturer at the Department of Arts & Sculpture, Institute of Aesthetic Studies, University of Kelaniya. Commission: a monument of the late Dr. S.A. Wickramasinghe. This is installed at Uyanwatte, Matara.
1992	gets an appointment as a visiting lecturer at the Post-graduate Institute of Archaeology. «commissions: 04 bronze portraits of Christopher Ondaatji,
	Canada, a terracotta relief 12 ft x 5 ft. for Maxi House, Wennappuwa, a bronze portrait of Dr.Colvin R .de Silva for the law library, Colombo and the 15 ft. high Unknown Soldier's monument for the Army Camp at Panagoda.
1993	commission: a Monumental bronze sculpture of the late President of Sri lanka R Premadasa to be installed at Hultsdorf street, Colombo. wins the cultural prize for the achievement in pottery and sculpture from Japan Sri Lanka Friendship Cultural Fund. (Bunka Award)

stamp design for International Youth Year 1985

Farda soft pastel on paper, member of the dance troupe of NYSC/ calendar 1986

Bharatha Natyam soft pastel on paper, member of the dance troupe of NYSC/calendar 1986

1994	holds the second solo exhibition 'Hundred Impressions on Bronze' (hundred life-size portrait sculptures) at the National
	Art Gallery, Colombo, sponsored by the Contemporary Art and Crafts Association of Sri Lanka. leaves for Moscow and enters State Academic Art Institute. (Surikov)
	enters state Academic Art Institute. (Surikov)
1995	obtains Master of Fine Arts in Sculpture Degree, Faculty of Sculpture, State Academic Art Institute, Moscow, Russia.
1996	begins research work at the Department of Oriental Art, State Institute of Art Research, Moscow, Russia. commissions: 03 portraits in bronze of former presidents of the International Council of Monuments and sites (ICOMOS) Italy, a 12 ft. high bronze monument of F.R.D. Bandaranayake at Vihara Maha Devi Park, Colombo and a Monument of Bellanwila Somarathana Thero, Bellanwila Temple.
1997	holds the third solo exhibition 'Art in Pottery' (16 paintings and 108 pottery) at the Lionel Wendt Gallery, Colombo,
	sponsored by Lionel Wendt Memorial Fund in association with Studio Times. commissions: bronze portraits of Dr. H.W.Jayawardene, Dr. Chelvanayagam / Law Library, Colombo and Mr. Kurtonken, kreuzlingen, Switzerland.
1998	commssions: bronze portraits of Mr. N.U. Jayawardene and Ven. Sumedha of Switzerland.
1999	commission: bronze portrait of Mr. Upali Madanayake, Fab Hotel, Colombo. obtains Ph.D. for the thesis of 'Bodhisattwa Avalokiteswara from Veheragala, Sri Lanka' at the State Institute of Art Research, Moscow, Russia.
2000	appointment as the Head, Department of Arts & Sculpture, Institute of Aesthetic Studies, University of Kelaniya. holds the fourth solo exhibition 'Form & Feeling' (07 bronzes, 01 copper installation & 17 paintings) at Hotel Lanka Oberoi, Colombo, sponsored by Deutsche Bank, Sri Lanka.
2001	awards with the title 'Hon. Academician of the Russian Academy of Arts'. Appointment as the Director, Institute of Aesthetic Studies, University of Kelaniya.
2002	resigns from the Director post. works at the Ministry of Tertiary Education & Training. Commission: for a bronze bell to be sent to Thailand as a gift by the Government and the people of Sri Lanka in commemoration of the 250 th Anniversary of Siam Nikaya in Sri Lanka. establishes an Art School in Colombo.
2003	participates with seven Sri Lankan artists in a group exhibition 'gangcey of Sri Lanka' which was held in India.
2004	commission: for 10 bronze portraits of family members of Dr. Roland Silva.

Chandrajeewa's Ph.D. supervisors front Prof. I. I. Septunova at the back Prof. Ganyeshkavaya

at the centre of Moscow after the final defend of Ph.D. degree on 17.06.1999 from left Lena, Olga, Chandrajeewa and Rupasiri

portrait of Director General of Cultural Triangle Dr. Roland Silva 1991 Photographer Nihal Fernando

